

Dit blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang”

Opgericht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
VERLICHTINGDIENST TELEF. 4519. POSTGIRO 114574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD”
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN

moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Fa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken-BEST (N.-Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook vele bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het gebrachte aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de vrouwen, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rookers in Ned.-Indië, daar niet alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeerden. Door Uwe benooidigde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden. Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventueele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

HOUD: Herinneringen aan Javanen, die ik gekend heb en die mij kenden. — De Pasar Malem te Solo. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften: Uit de Eur. Pers. Uit de Int. Pers. Uit de Chin. Pers. — Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Uit den Verren Vreemde. — Mededeelingen. — Mutaties van 30 Juli tot 7 Aug. 1924.

NIJMAN & PHILIPS
LADIES' AND GENTLEMEN'S TAILORS
COOLSINGEL 129 — — — ROTTERDAM

J. L. FRERICX - DEN HAAG
THOMSONLAAN 128 voorheen Azaleastraat 94
KUNSTHANDEL EN LIJSTENFABRIEK

Vergulden - Encadreeren
Artistiek omlijsten in alle genres van Foto's, Platen en Schilderstukken
Specialiteit in Ovale en andere Stijllijsten
Vertrouwd adres voor Etsen en Schilderstukken
Export naar de Indiën

Tandarts Dr. A. KERVEL
Frederik Hendriklaan 45
DEN HAAG TELEF. 50122
Spreekuur 9-3
Belangrijk verlaagd Tarief bij contante betaling.

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:

AU BON MARCHÉ
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

HEEREN MODE ARTIKELN
G. DE VRIES - REINKENSTRAAT 36

SPECIALITEIT IN HEEREN HOEDEN
OVERHEMDEN EN DASSEN

MIMONTA. Middenstendsinstituut voor Mond- en Tandheelk.
Onder leiding van Dr. A. KERVEL en G. KRUIJS, Mond- en Tandartsen
Valkenboschplein 17 Tel. 32728
Spreekuur 9-4. Ma., Wo. en Vrijd. ook v. 6-8
Lage tarieven. Spec. v. Ziekenfondsleden

A.H.I.T.

Het ALGEMEEN HAAGSCH INSTITUUT VOOR TANDHEELKUNDE (A.H.I.T.) te 's-Gravenhage Piet Heinstraat 2a, Telefoon 34580, is onweerlegbaar de meest moderne en beste inrichting in Europa voor de behandeling van mond- en tandziekten. De behandeling geschiedt uitsluitend door bekwame tandartsen-specialisten, onder leiding van tandarts Alex Mertens. Lage Tarieven. De gedrukte tarieven zijn kosteloos aan het Instituut verkrijgbaar, hetwelk geopend is alle werkdagen van des morgens 8.30 uur tot des avonds 10 uur, behalve van 6-7 uur. Zondagsmorgens van 10-12 uur.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansen & Tilanus
FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst”
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

Waar dineert en luncht gij goed en goedkoop?
RESTAURANT BAZARSTRAAT
Bazarstraat 5-7 Den Haag
bij het Vredespaleis en de Scheveningsche Boshies

is het eenige adres in Den Haag, waar U kunt Lunchen vanaf 1 0.75 en Dineeren vanaf 1 1.-.
Restaurant à la Carte den geheelen dag. Gebruik van dranken niet verplichtend. Geen fooien.
Aanbevelend, O. F. DE VRIES

In fijne Lederwaren en Reisartikelen
Atelier voor alle voorkomende reparatie

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.

In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen- van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Nieuwe „BERRY” Modellen
Fantasie Riemschoentjes

Lak	16.50
Glacé	16.50
Suède	17.50
Goudleer	17.50
Satijn	16.00
Brocaat	18.50

Vraagt onzen Indischen Catalogus met 84 photo's onzer nieuwe modellen

Referentien van honderden Indische Families ter inzage

H. HESSELS & ZOON
Piet Heinstraat 115 Den Haag

Het aanbevolen adres
voor COMPLETE MEUBILEERING is het
Meubelhuis „Conrad”
Laan van Meerdervoort 220 - Tel. 35650
hoek Conradkade

Herinneringen aan Javanen, die ik gekend heb en die mij kenden.
Door Mej. M. M. RAKET,
oud-ond. es in Indië.

1884. (Slot.)
Op een dag in Juni kwam ik na een vijfjarig verblijf in Holland te Semarang terug. Aan den Boom aangekomen vond ik daar een mijner ooms mij met een mylord afhalen. De koetsier met zijn zweep naast het rijtuig staande, vloog op mij af en vroeg: „En waar is uw Vader, waar is uw Vader, komt u zonder uw Vader terug?” Toen ik hem mededeelde, dat Vader in Holland gestorven en begraven was, was hij zeer aangedaan en zei: „Simin is al lang geen tuinjongen meer maar koetsier en Simin wou zoo gaarne weer bij mijnheer uw Vader in dienst komen en nu kan dat niet. Simin's hart voelt pijn, omdat Simin mijnheer niet ziet, maar Simin is blij, dat hij mijnheer's kind naar haar familie mag rijden.”

Deze Simin was in 1878-'79 tuinjongen bij ons en ik herinnerde me nog heel goed, hoe hij op een dag door mijn Vader in het kantoor kamertje geroepen werd en hij daar een geducht standje kreeg met een klap er bij. Ik antwoordde dus, dat ik wel verwonderd was, dat hij weer wou dienen bij den toan, die hem een klap gegeven had en toen zei de man: „Die klap heeft mij geen hartepijn gemaakt, want mijnheer gaf hem mij onder vier oogen en ik had sala.”

1888-'90. Batavia.
Van mijn oude baboe, die mij gedurende twee jaar te B. gediend heeft.
1. Op een dag van school thuiskomende in mijn zijkamer, wachtte de baboe mij op met de onaangename mededeeling, dat het bedakpotje en één van de twee flacons, die te zamen één toiletstel uitmaakten, heelmaal kapot waren. De huisjongen, die de muren moest witten, had de ladder schuin tegen het boekenrek aangezet, op welks bovenste plank het genoemde stel te pronk stond. De ladder stond ver genoeg van de dingen af, dat hij ze bij 't op- en afgaan niet behoeft te raken met den voet. Maar wat was er gebeurd? Bij het afdalen had hij bij ongeluk met één voet misgepast en was zijn been tusschen twee sporten en zóó op het bedakpotje en een der flacons terecht gekomen. Daar ik dat toiletstel cadeau had gekregen van de leerlingen van mijn eerste school op Java, maakte deze mededeeling mij zoo vreeselijk woedend en driftig, dat ik de nog heel gebleven flacon beetpakte en onder den uitroep: „Dan moet deze nu ook maar kapot!” op het punt stond het ding met een smak op den grond te gooien, naast de scherven die er al lagen. Maar de baboe greep mijn opgeheven arm stevig vast en ontrukte mij de flacon, zeggende: „Moet nu het laatste stuk van dat aandenken door uw eigen hand vernietigd worden?! En mag u, die onderwijzeres zijt, zóó driftig zijn?”

Ik schaamde mij en was haar zeer dankbaar, dat zij den moed had gehad mij te weerhouden van iets te doen, waarvan ik zeker erge spijt zou hebben.

2. Bij een andere gelegenheid zocht ik eens naar een bankje van tien gld., dat ik onder een stapel kleeren in mijn linnenkast meende gelegd te hebben. Toen ik het niet dadelijk vond, rommelde ik de plank, waarop ik zocht haastig door elkaar en vielen er een paar stukken goed op den vloer. De baboe liet mij maar zoeken tot op het oogenblik, dat zij merkte, dat ik weer driftig begon te worden; toen zei ze: „Als u in plaats van driftig te worden even gebukt had om op te rapen wat gevallen is, dan zou u óók gezien hebben, dat dat geld tusschen de vouwen van dien handdoek uitsteekt!” En 't was zoo. Weer een lesje van haar! En meteen een blijk van haar eerlijkheid. Zij had

zich van den domme kunnen houden.
3. Toen ik eenige jaren later, van verlof uit Europa, te Batavia aan wal gestapt was en de tram op Molenvliet gekomen was tegenover brug, die naar de Berendrechtslaan voert en te daarheen ging, kwam die baboe, die in de aan 't wasschen was geweest, haar mand nemende, op een draf naar mij toe en omhelsde haar naar den aard van een moeder die haar kind ziet.

Deze drie gelegenheden hebben mij de vaste tuiging gegeven dat zij mij steeds oprecht gewas en dit heeft durven toonen, ofschoon zij geheel zeker van kon zijn, dat indertijd haar en nu haar omhelzing op straat bij mij in de aarde zouden vallen.

Gevestigd als Tandarts
te Den Haag, Bezuidenhout 141
Dr. M. BLUML
Matige tarieven. Spreekuur 10-12, 2-4
Röntgen opnamen bij Tel. 70897
behandeling vrij. Lijn 3, 4, 7, 13

De grootste en soliedste Magazijn
in alle soorten Noord-Brabantsch Schoenwerk
GEBR. DE MAND
GROOTHANDEL IN SCHOENEN
's-HERTOGENBOSCH, Hooge Steenweg
NIJMEGEN, Houtstraat 38 - Telefoon

1891-'92. Loemadjang.
Te Loemadjang had ik een baboe, die het punt was van netheid en bekwaamheid in al werk, dat zij voor mij te doen had als kamer- en naaister, zelf ook zeer net en zindelijk voor eigen persoon. Het gebeurde wel eens een keer, zij iets niet gedaan had precies zooals ik hewenscht had en als ik haar dat behoorlijk zeide der één enkel woord dat naar geringschamzweemde, dan hoorde zij mij aan en betuigde spijt. Maar eens overkwam 't mij, dat ik mij van haar toevoegde: „Als ik goed beschouw, dan jij tòch dom, dō...ōm!” Dit kon zij niet verdragen wel omdat ik onrechtvaardig was, dit te zeggen, wiji ik zelve schuld had aan haar tekortkomingen zooals zij mij kon bewijzen. Zij zei daarom mij: „Juffrouw, een dom mensch mag niet in na's dienst blijven, ik vraag u beleefd ontslag spreekt van zelf, dat ik haar hand greep en zeide, dat ik háár excuus vroeg voor mijn droevig uitval. En heel blij was ik, dat zij wou blijven.”

1895-'98. Djokja.
2. Te Djokjakarta had ik een eigen huishouding en toen ik een paar maanden na de oprichting van in hetzelfde huis, waar ik bij de vorige meesters inwonende was geweest, gedurende de vacantie op reis zou gaan, zei ik zoo: „En als terugkom dan is dit kapot en dan is dat weg blik van stil verwijt in de oogen van de bediende zie ik nu nog op mij gericht, want toen ik w thuis kwam, wachtte mijn straf daar in den van het volmaakte bewijs van hunne vergezindheid en genegenheid jegens mij: ze ha het huis gewit, de meubels gepolitoerd, alles kend gepoetst, kortom, er was een Hollandschoonmaak geweest! Toen ik vroeg hoe ze 't idee gekomen waren, zeiden ze: u heeft ons eens verteld, dat 't in Holland de gewoonte is in 't jaar groote schoonmaak te houden. En ik vroeg: wie heeft jullie geld gegeven om en politoer te koopen?, was 't antwoord, dat daarvoor een paar kains naar het pandhuis ha gebracht! Er ontbrak niet één enkel stukje van talrijke bibelots en niets was er kapot. „Een luk is er toch gebeurd, aan uw portière,” zei Jackie de hond heeft hier een spitsmuis nagepen, die tegen het gordijn opsprong en ja sprong er ook tegen op en haalde met zijn een scheur er in. Maar zoekt u nu maar de scheur Ik kon die scheur moeilijk vinden, want de baboe die niet eens zoo heel goed de stopkunst verst had haar uiterste best er op gedaan.

2. Te Djokja heb ik ook de overtuiging gekregen, dat men een bediende niet iets moet aand wat wij, Westelingen, als een les voor hem doelen, maar wat hij als een beleediging opvat. dra wij hem die les toedienen in presentie van den, waardoor hij zich „maloe”, d.i. verlegen maakt voelt.

Onze huisjongen snoepte dikwijls uit de suikerpot (Hollandsche dienstboden doen dat waar?). Enfin, ik vond dat toen blijkbaar heel Ik kocht een suikerpot er bij, vulde dien en waar anderen bij waren: „Als je weer trek in ker hebt, dan kun je uit dezen pot nemen.

„Hollandia” Drogisterij
2e Sweelinckstraat 199 - Den Haag
bij het Stadhoudersplein
Voor Duinoord 't geschiktste adres
voor Uw Chemicaliën, Verbandstoffen, Specialiteits-geneesmiddelen, enz.

Magaz...
hoenw...
ND...
EN...
eenwe...
ephoo...

F. P. JANSEN Rijkstraatweg 135 WASSENAAR

AUTOMOBIELEN

MICHELIN }
GOOD-YEAR }
DUNLOP } **AUTOBANDEN**

Tel. KIEVIET 562
(HAAGSCHE NET)

...jouw gebruik, maar van den mijnen blijf
...de jongen had misschien de impuls iets terug
...zeggen, want zijn oogen flikkerden, maar hij be-
...schte zich volkomen, ging langzaam naar zijn
...mer. Ik had erge spijt. 's Avonds riep ik hem
...mij alleen en toen zei Sastro: „Als u zelf, wan-
...er u den suikerpot vulde, nu en dan ook wat aan
...had aangeboden, dan zou ik nooit uit uw sui-
...pot genomen hebben. Maar nu zal ik ook nooit
...uit den suikerpot nemen, die u voor mij heeft
...gezet!" Ik heb den man mijn oprechte spijt
...uid. Toen zeide hij: „Als de Juffrouw dat ook
...zeggen, dat mijn temens het konden hooren?"
...heb dat toen gedaan en voortaan ingesteld, dat
...van alles wat wij zelf gebruikten en wat het
...aan vruchten opleverde met de bedienden zou-
...deelen.

omgekeerd en terzijde gelegd).
Bij gelegenheid van het huwelijksfeest van den
Regent en Raden Adjeng Kartini, ging Z.Ed. nu en
dan eens zelf rond om den gasten dranken te pre-
senteeren. Ik bedankte en toen zei de Regent woor-
delijk: „Dank u — dank u, van dien drank heb
ik nog nooit gehoord en dien schenk ik van avond
dus ook niet!" Verrast riep ik: „Maar Regent,
waarom spreekt u anders toch nooit Hollandsch?
Ha! u wil nu zeker niet onderdoen voor Mevrouw
Kartini!" Toen vertelde de Regent mij, dat hij in
zijn jonge jaren zeer goed Hollandsch sprak en
dat ook wel zou hebben blijven doen indien de lust
daartoe hem niet vroeg vergaan was door de on-
heusche bejegening, die hij ondervond van een
jeugdijg ambtenaar ter beschikking, wien hij in het
Hollandsch antwoord gaf, die hem „du haut de sa
grandeur" had aangekeken en in 't Maleisch tegen
hem gezegd had, dat hij Javaansch had te spreken.
„Ik heb de vaardigheid van vroeger dus al lang niet
meer, maar mijn vrouw Kartini zal mij het ver-
leerde wel laten inhalen, hè Juffr. R?"

1903-'08. Pati.
1. Te Pati vroeg de man van mijn baboe Kaïra, hij
was onze huisjongen, bij gelegenheid van het Ja-
vaansche Nieuwjaar, of hij mocht illumineeren,
het geheele groote voorerf met, op bamboestaken
kleine blikken lampjes, gevuld met petroleum,
waaruit een katoenen pit brandt. Ik vond het da-
delijk goed, te meer omdat onze goede Djoïjo het
eigenlijk óók wou doen, omdat onze drie Indo-
Europeesche pleegkinderen er zoo'n schik in zou-
den hebben.

Op den bepaalden dag bevond ik mij in de kof-
fiekamer, grenzende aan de goedang. In de goe-
dang was de huisjongen bezig zijn lampjes te vul-
len. Ik zei tegen mijn vriendin, die 't huishouden
voor mij deed: „Nou, daar zal een heel blik van
onze petroleum aan gaan!" De jongen, die Hol-
landsch verstond, zei met een stem en op een toon,
die mij door de ziel sneed: „Djoïjo heeft niets van
uw petroleum genomen, Juffrouw, Djoïjo heeft 't
zelf gekocht." Ik snikte 't uit van spijt en berouw
en was niet te troosten. Ik legde mij weder te bed,
waarvan ik even was opgestaan en toen Djoïjo mij
ook daar nog hoorde, kwam hij aan mijne deur en
zei: „Juffrouw, och, huil er niet zoo om, ik weet
wel dat u 't zoo niet bedoeld heeft, maar nu is u
ziek en daarom wantrouwend. Djoïjo is er niet boos
om, heeft er geen sakt-hati van. Huil toch niet
meer!"

2. Te Pati gebeurde het, dat ik op school weer
eens een van mijne driftbuien botvierde. Ik had
repetitiewerk opgegeven van eenige reeds vooraf-
gegane aardrijkskundige lessen en dat werk was
niet naar mijne bevrediging uitgevallen. Ik was
daar zoo driftig om, dat ik heelemaal vergat, dat
mijn Javaansche leerlingen het werk het best had-
den gemaakt en de verwijten niet verdienden. Ik
sloeg met de aanwijfsstok zoo hard op de bank, dat
de stok in tweeën vloog. Een stuk kwam tegen
een muur terecht en kaatste vandaar met een har-
den slag tegen den vloer. Ik was wél onthutst, maar
riep toch nog: „'t Is jullie eigen schuld, dat ik zóó
kwaad ben!"

Den volgenden dag, toen ik diezelfde klasse na
elven weer voor mij had zitten, zei ik: „Jongens,
voordat wij de les beginnen, wil ik hier aan jullie
zeggen, dat het me heel erg spijt, dat ik gisteren
op zoo'n leelijke manier mijn ontevredenheid heb
getoond. Ik had wel reden om boos te zijn, maar
niet eens op jullie allemaal en ik was als een tij-
ger, hè? Ik had alles wel bedaarder moeten zeg-
gen! Wees jullie niet boos meer op mij, ja?"
's Middags van dienzelfden dag om 4 uur, half
vijf, zat ik met mijn vriendin in de voorgalerij thee
te drinken. Daar zagen wij een stoet van jongens,
Javanen en Indo's, het erf opkomen. Mijn vrien-
din zei: „Wat moet dat beduiden?" Ons huis lag
diep in, dus wij zagen niet zoo gauw wie het wa-
ren. Toen de jongens in de voorgalerij stonden, zei
de oudste van de Javanen tegen mij: „Juffrouw,

WITTE PAKKEN
vanaf f 14,50
3 maal gekrompen
Indische Coupe
Wij garandeeren het juiste
model
48-jarige reputatie
Vraagt Prijscourant of
Stalen
Toezending franco
Fa. J. LEVI
Kruiskade 5 b. d. Cools.
— ROTTERDAM —

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGERS
Vloeiend **ENG., FR., D., SPAANSCH**
spreken en corresp. in slechts **1 MAAND.**
Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind.
ambtenaren dagel. ter inz.
Inst. „SANDERS" 93 ORANJEPLEIN 's Hage.

EERSTE
NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
„AURORA"
Koningsplein 1
's-Gravenhage

Uitgifte eener 3 pCt. Premie Obligatie
Leening met diverse Winstkansen.
Vraagt Prospectus: rechtstreeks
aan de Maatschappij of Hoofdver-
tegenwoordigers.
Waar niet vertegenwoordigd:
Actieve Hoofdagenten gevraagd.

P. B. VAN MOORSEL & Co
Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 12898 - Den Haag

DIVAN met ver-
stelbaar
hoofd,
Gobelin overtrek à f27,-

f 27.-

Goedkoopst adres voor het meubi-
leeren en stoffeeren van woningen

M. VESTER'S BEDDENMAGAZIJN
„DE WITTE ZWAAN"
Paul Krugerlaan 13 Tel. 34586
(bij de Loosd. Brug)
Meest vertrouwd adres voor Uw **BEDDEN,**
MATRASSEN, Dekens.
BEHANGERIJ **STOFFEERDERIJ**
Alles eigen Fabrikaat.

M. DIJKERMAN
LAARZENMAKER, DEN HAAG
Levert op elk gebied **SCHOEISEL** naar maat
In Modellen, Kwaliteit en Prijs concu-
reerend met de beste britenlandsche huizen.
Fred. Hendriklaan 198 Tel. 51384

Piano- en Orgelhandel „De Huisvriend“
 Groot Hertoginnelaan 136 Nieuwe Rijn 49
 DEN HAAG. LEIDEN.
NIEUWE DUITSCHE PIANO . f 550.-
 5 jaar garantie, gepantserd raam.
NIEUW SALONORGEL, 11 reg. f 225.-
 Grote keuze, lage prijzen. Speciaal ingericht
 voor verzending naar Indië.
 Levering van Piano's en Orgels in huur en huurkoop.
J. J. STOLTENHOF Jr.

**Rij-Onderricht
 Pensionstallen
 Handel in Luxe Paarden**
 Duinstr. 6 : Tel. 50016
 ... SCHEVENINGEN ...

BAHLMANN & CO.
 GROOTE MARKT 13-14-15
 NIJMEGEN
 Het Oudste en Soliedste adres
 voor
**MANUFACTUREN
 DAMES- en KINDER-CONFECTIE**

Maison van Dooremaalen
 Mauritskade 73 DEN HAAG Telefoon 17147
DAMES- EN HEERENKLEEDING
 Speciaal naar maat.
 Elegante coupe. Zeer MATIGE prijzen
 Vraagt U eens STALEN.
Heeft U Coupons, wij maken die zeer billijk

VERZAMELAARS
 Zij, die Kunstvoorwerpen willen ver-
 koopen of hunne verzameling wenschen
 te completeeren, worden attent ge-
 maakt op de rubriek Vraag en Aanbod
 in het Maandblad
NEDERLANDSCH-INDIË
OUD EN NIEUW
 Prijs f 2.50 per annonce van ten
 hoogste vijf regels. Ter kennismaking
 wordt op aanvraag gratis een nummer
 van ons Maandblad toegezonden
 NOBELSTRAAT 20 TEL. 11987*
 DEN HAAG

Voor reëele prijzen te koop gevraagd
 geheele of gedeelten van Inboedels, ook losse Meubelen als Kasten, Buffetten, Salon- en Huiskamermeubelen, Slaapkamers, Gordijnen, Tapijten, Haarden, Piano's, Gramophoons, Brandkasten, Goud en Zilver en al wat men van de hand wil doen.
 Beslist vertrouwd, soliedst adres: **J. HORNMAN & Zn., Groot Hertoginnelaan 252, Telef. 30391.**

wij komen om u te bedanken." „Waarom?" vroeg ik. „Voor dat u aan ons, uwe leerlingen en wel dus ook als Hollandsche aan Javanen uw excuus gemaakt heeft over uw drift van gisteren. Wij hebben het erg jammer gevonden, dat u op zó'n manier kwaad was op ons, maar wij beloven, dat wij u nooit meer reden zullen geven tot kwaad worden bij repetitiewerk." Toen ik vroeg: wie van jullie heeft gezegd om naar mij toe te komen? bleek het, dat de Javanen het geopperd hadden, de Indo's waren uitgenoodigd zich aan te sluiten.
 3. In Juli 1904 moest ik wegens overspanning van zenuwen verlof nemen naar Tosari. Het tobben hierover had nog niet opgehouden tot op den dag van mijn vertrek. Dèmes, onze tweede baboe, kwam onverschrokken voor mij staan en zei op zeer ernstigen toon tot mij: „Als u zóó voortgaat met tobben, ook te Tosari, dan zal God uw verblijf aldaar niet zegenen en u komt nóg ziek hier terug. U wéét, dat wij allemaal goed op de kinderen en op uw huis zullen passen met uwe vriendin samen en dat God over ons waakt. En als u daar niet op vertrouwen wilt, dan doet u een groot kwaad aan uzelf, aan uw schoolkinderen ook, door niet mee te werken aan uw genezing."

Ik ben gerustgesteld naar Tosari vertrokken en kwam na twee maanden gezond en sterk op school terug.
 1908-'11. Bandoeng.
 Te Bandoeng zaten wij na tafel nog wat na te boomen. Onze tuinjongen, tevens borden- en schalenwasscher, bracht, toen hij daarmee klaar was, borden, glazen, kommen, enz. op een groot blad binnen. Op het oogenblik, dat hij 't blad zou neerzetten, beefde hij zóó, dat hij tegen den tafeland stiet, waardoor het blad een schok kreeg, helde, en eenige borden en vingerkommen er afgleden en aan scherven vielen. De man was zóó geschrokken, dat ik toen duidelijk zag hoe ook een Javanen erg zenuwachtig kan zijn, want hij dacht natuurlijk niet anders of wij zouden hem de schade van zijn salarisje laten vergoeden. Wij zeiden heel kalm tegen hem: „'t Is een ongeluk, kebon, wees maar niet bang voor een standje en je behoef niet te vergoeden, hoor."

's Middags, weer waren wij aan ons theeuurtje, kwam daar een oude, ons onbekende vrouw, het erf op en zette zich voor ons neer en bracht ons een tros heerlijke bananen van haar erfje „als een teeken van dankbaarheid" zeide zij, „voor de goedheid, die wij aan haar zoon bewezen hadden door hem niet te beknorren en te bestraffen voor het breken van de borden." Dus was de kebon gauw naar zijn moeder gelopen om het ongehoorde feit van genade aan hem bewezen, aan haar te vertellen!

Juni 1914. Op zee.
 Ten slotte iets, dat ik bijwoonde aan boord van het s.s. „Prins der Nederlanden", waarmee ik van mijn verlof naar Java terugkeerde. Wij hadden een hofmeester aan boord, die maar zeer weinig Maleisch verstond en nog minder sprak, zoodat het wel eenige keeren gebeurde, dat hij en een der kellers, een Madurees, elkander niet best begrepen. Wanneer de jongen reeds met iets bezig zijnde van dat werk werd afgeroepen om dádelijk wat anders te doen, dan gaf hij aan dat „dadelijk" niet onmiddellijk gevolg, tot groote verontwaardiging van den hofmeester, die hem dan het woord „mon-jet" naar het hoofd gooide en hem schopte. De hofmeester had zeker nooit bij ondervinding gehad, dat 't onaangenaam is om weer weggeroepen te worden van werk, dat men pas op bevel onder handen heeft genomen en vond 't vreeselijk brutaal van dien man, toen deze hem dat eens uitlegde. Weer eens gaf de hofmeester hem een schop. De jongen wond zich niet op, zeide alleen, dat Mijnheer dat nooit meer moest doen, want dat 't gevaarlijk voor hem kon worden. „Ik waarschuw u tegen mijzelven, mijnheer, want ik ben een Madurees." Wij waren Port-Saïd al voorbij en toen gebeurde 't betreurenswaardige feit, dat de hofmees-

Stoomververij en Chemische Wasscherij „DUINOORD“.
 BEGONIASTRAAT 188-190. TELEFOON 36048.
 Werkt 't billijkst, vlugst, met geschoold personeel.
 Goederen worden binnen 4 dagen zonder prijsverhoging afgeleverd.
 Speciaal in het schoonmaken van Carrosseriebekleding in een dag, tegen billijken conditiën.

Dames- en Heerenkleermakerij H. C. Z.
 van Slingelandtstraat 154, bij het Fred. Hendrik
 TEL. 52298 - DEN HAAG
 Vraagt mijn uitgebreide collectie in **Whipcord en Tropen**
 Prima Stoffen. Billijke prijzen.
 Heeren Costumes v.f 1.60.- Dames Costumes v.f 1.20.-
 Atelier v. Reparatie, Keeren, Chem. Reinigen en Opknappen

ter, deze welgemeende waarschuwing niet in acht, den man weer een schop gaf. Juist do eetsalon gaande was ik daar gefuige van, o den spontanen greep van den Madurees naar stapel borden, waarvan hij er een naar des meesters hoofd slingerde, gelukkig zonder letsel veroorzaken. Ik was op het dek gaan zitten en kwam mijnheer de hofmeester naar mij toe, vragen, of ik dat nu niet al te erg vond „brutaliteit van dien vent nog ten top gevoerd tegen mij te durven zeggen: ik had u geschuwd, mijnheer, het is niet mijn schuld dat dit gedaan heb!" En toen kreeg ik het verhaal die voorafgegane waarschuwing (zie boven), die hofmeester ook al zoo vreeselijk brutaal handvonden.
 Ik antwoordde hem, dat hij het had moeten deeren, dat die eenvoudige inlander hem in waarschuwing het middel had gegeven om zijn tot schoppen te beteugelen. En dat als hij zo bisbilles met zijn personeel wou werken, hij eerste plaats zijn best moest doen om behoud Maleisch tegen hen te spreken en niet zoo wat kocterwaalsch. De hofmeester was mij van oogenblik af kwalijk gezind. Twee malen kreeg hiervan duidelijk blijk.

De Pasar Malem te Solo.

Den 23en Juni j.l. had onder groote belangstelling de opening van de pasar-malem: op den aloon te Solo plaats.
 Nadat achtereenvolgens de militaire commandant, de Prang Wedono en Ratoe Timoer, en mevrouw Nieuwenhuys onder de tonen van volkslied in de, tot een bloementuin herschapen comité-tent waren gearriveerd en door de princi Hadwidjojo en Koesoemo-Yoedo, respectievelijk algemeen voorzitter en vice-voorzitter van de pasar-malem, waren ontvangen, hield Pangera diwidjojo een openingsrede in het Maleisch, waer hij, na de aanwezigen welkom te hebben gezegd, de wordingsgeschiedenis van dezen pasar-malem schetste.
 Daaraan worde het volgende ontleend:
 Het oorspronkelijke plan, om te Solo een groo pasar-malem te organiseren, ging uit van „Kri dojo", een vereeniging van inheemsche kooplieden. Het doel daarvan was om te Lawijan, een handelswijk bij uitnemendheid, een neutrale H.I.S. te richten, in de eerste plaats bestemd voor de handel dier handelaren, die zoo goed als verstoken van het gouvernement Hollandsch-Indisch onderwijs, gezien het geringe aantal H.-I. scholen, de regeering te Solo opgericht. Volgens spraken het misschien niet overbodig te vermelden, dat het gouvernement aan de geheele residentie Soerabalechts drie openbare H.-I. scholen heeft gesloten.
 Aangezien de promotors zich niet in staat voelden de zware en uitgebreide taak geheel op te nemen, werd een comité gevormd, bestaande de promotors-zelf en vooraanstaande personen de Inlandsche wereld; sedert kwam de organisatie in handen van het „Comité Pasar-Malem Solo" wyl de eerste kapitaalvormers, leden van „Kri dojo", er op aandrongen een H.I.S. in de buurt de handelswijk Lawijan op te richten. Best werd om het hatig saldo van den te houden pasar-malem als volgt te verdeelen: 45 pCt. voor het traal onderwijs, 15 pCt. voor de „Boedi-Oetoes" scholen, 10 pCt. voor Fröbel-onderwijs, 10 pCt. voor de Tiong Hwa-scholen, 5 pCt. voor de Mohammedscholen en 10 pCt. voor het studiefonds „Darmas Woru".

Ook lag het in de bedoeling van het comité den pasar-malem dienstbaar te maken aan de vordering van handel, kunst en nijverheid, wat door de avondmarkt het karakter heeft gekregen van een tentoonstelling.

J. M. REIJNEN, Nic. Tulpstraat
 'S-GRAVENHAGE bij de Copernicuslaan
 1STE KLAS HEEREN- EN DAMESKLEERMAKERIJ
 BILLIJKE PRIJZEN PRIMA STOFFEN
 ENGELSCHER COUPE
 Speciaal Atelier voor alle soorten Bontwerk

H. C. Z.

Hendrik

Tropen

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

en

KLEERMAKERIJ

Dames- en Heerenkleeding naar Maat met en zonder bijlevering van stof. Voor prima pasvorm en solide afwerking wordt ingestaan, tevens keeren, repareeren en moderniseeren. Ook schriftelijk te ontbieden.

Haag - TAILLEUR MODERN - Mauritskade 93

HET ZUID - DEN HAAG

Groenmarkt 37 Telefoon 12514

SALON ORKEST onder leiding van
Mr. CHARLES NOWAK
Plaatsverv. v. HANS SCHULTZER

Avond-Concert van 8.30 tot 12 uur

het waren de militaire vliegeniers, die, terugkerende van hun tocht naar Malang, deze aardige attentie bewezen.

Om 6 uur had een optocht plaats, voorstellende den zegetocht der Pandewa's naar Astina na afloop van den Barata-Yoeda, welbekend uit den wajangpoerwa; wij geven het volgende slechts voor niet-ingewijden.

De Barata-Yoeda is de groote successie-oorlog tusschen de vijf Pandewa's en honderd Koerawa's, nazaten van Barata. Dwipa-Kiswara of Sang Bagawan Bijasa had, om verder een kluzenaarsleven te leiden, afstand van den troon (van Astina) gedaan ten behoeve van zijn tweeden zoon, Pandoe, wijl de oudste, Drestarastra, blind was.

Na het vóór-overlijden van Pandoe werd Drestarastra koning-regent; hij wenschte, dat hij zou worden opgevolgd door zijn oudster zoon, Doerjodana, doch diens rechten werden door de Pandewa's betwist, bijgestaan door de Dewa's, die hen ten slotte ter overwinning voerden. Toen het volk van Astina de zege der Pandewa's (die uit het rijk waren verdreven) vernam, vluchtte het niet; integendeel, het vierde feest, omdat uit hun daden rechtvaardigheid was gebleken.

De optocht stelde den zege-intocht der Pandewa's voor.

Het was een kleine, doch mooie optocht, waarvan de deelnemers uitgedost waren als de wajangfiguren, welke zij moesten verbeelden, gezeten op paarden dan wel door paarden voortgetrokken zegekarren, de vrouwelijke figuren op door strijders getorste draagstoelen.

Als vanzelf sprekend werd het schouwspel voornamelijk genoten door de Inlandsche bevolking en ging één onzer collega's onbegrepen voorbij; toen de optocht was afgelopen, informeerde hij belangstellend, wanneer er toch eindelijk eens een begin aan zou worden gemaakt. Voor ons was dat een aanleiding tot het voornemen, om over dit gedeelte van den pasar-malem niet veel te vertellen en daarom zijn wij hier zoo kort; aan de hand van het welverzorgde programma zou er anders een tamelijk lang verslag over te schrijven zijn.

In den na-avond werd een wiroeng uitgevoerd, een dans, waarvan de executanten afkomstig waren uit den Kraton.

Een attentie dus van den soesoehoenan; hij woonde de uitvoering met groot damesgevolg bij en wij zouden aan de verdiensten van den Prang Wadono te kort doen, wanneer wij niet vermelden, dat de zegetocht der Pandewa's afkomstig was uit 's prinses poera-hof.

Van 12 tot 1 uur zou er gelegenheid worden gegeven tot (westersch) dansen, doch dat evenement hebben wij niet afgewacht, aangezien de eerste trein uit Solo naar Djokdja 's morgens om vijf uur vertrekt en wij nog een karavansera moesten trachten te vinden, om den volgenden morgen weluigerust ons verslag te kunnen typen.

Hetgeen thans welgemoed gebeurt en nu wij aan het eind van ons rapport zijn gekomen, mag zeker wel een voorloopige indruk worden gegeven en die is, dat de avondmarkt-tentoonstelling groots is opgezet; wij hopen, dat de financiële uitslag — daar komt het per saldo toch op aan! — evenredig zal zijn aan dien opzet.

De Solosche pasar-malem is een trouwe copie van de Soerabajasche Jaarmarkt en moet dus slagen!

(Soer. Handelsbl.)

v. H.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Indië in Beeld.

Het is zeker een verblijvend teeken van toenemende belangstelling en van meevoelen voor het schoone van Indië's land en volk, dat in den laatsten tijd zoo vele artsen van allerlei rang en landaard zich geroepen voelen hunne indrukken op verschillende wijzen in beeld te brengen en dat tentoonstellingen dezer afbeel-

J. A. VAN BRAKEL - UTRECHT

F. C. DONDRSSTRAAT 22a

Pension voor geheele Families

PENSION-PRIJZEN NADER OVEREEN TE KOMEN

RÖNTGEN-INSTITUUT

Geneesh.-Dir.: E. F. WEINBERG, Arts, Röntgen, Bezuidenhout 3 Telefoon 71893

DEN HAAG

Spreekuur 2-3 en op aanvraag. Onderzoek en behandeling met Röntgenstralen, Radium, Diathermie, Hoogtezon, etc.

Maag- en Darmziekten, Rheumatische aandoeningen, Tuberculose, ziekte van het hart en de bloedvaten, Huidziekten, enz.

Tandheelkundige Afdeeling.

A. H. A. v. d. MEY DE BIE, Tandarts

Spreekuur van 1-3 en op aanvraag.

Tandheelkundig onderzoek en behandeling onder geregelde Röntgencontrole, in behandelingstarief inbegrepen.

Volledige tarieven op aanvraag.

WIELRIJDERS!!

Koopt uw Motoren, Rijwielen & Onderdeelen bij

GEBR. DE KONING

Den Haag, Weimarstraat 62.

Hoofdvertegenwoordiger der

SIMPLEX Rijwielen en Motoren.

REPARATIE-INRICHTING

Zendingen naar O. en W. - Vraagt conditiën.

BEZOEKT DE TOONKAMERS

van Oost- en West-Indische Kunstnijverheid

Heulstraat 19 - Den Haag

Toegang vrij.

Iederen werkdag geopend van 10-6 uur; 's middags tusschen 12-2 uur gelegenheid tot het gebruiken van een Indisch middagmaal, tegen f 0.75 de portie:

- 's Maandags: *ketoepat (lontong)* met toebehooren met klapperijs na.
- Dinsdags: *nassi goreng* of *bamie*.
- Woensdags: *nassi-ajam* of *goeri* met pisang- of ananas-ijis na.
- Donderdags: *djanganan (gado-gado)* of *bamie*.
- Vrijdags: *Gado-gado (djanganan)* of *bamie*.
- Zaterdag: eenvoudige rijstafel. Tegen f 1.50 en f 0.75 de halve portie. Met Indisch ijs na à f 0.20 de portie.

Tusschen 3-6 uur thee of Indische stroop *tjendol* en *tjao* of Indisch ijs à f 0.25 de portie.

De zelfgemaakte stroop (rose, assem, vanille en ananas) is ook per flesch verkrijgbaar à f 1.20.

De „Boeatan“-thee is in pakjes van 1/2 pond te koop tegen f 1.— en f 0.75.

veelomvattende taak van het comité maakte noodzakelijk de werkzaamheden te verdeelen over 15 sub-comité's, waarvan de leden uit vier nationaliteiten bestaan, n.l. Europeanen, Chinezen, Javanen en Arabieren. De algemeene leiding het toezicht berusten bij het hoofdcomité, waarvan prins Hadiwidjojo algemeen voorzitter en masardihardjo algemeen secretaris is. Als bevoegd gezag zijn opgetreden de soesoehoenan en president van Soerakarta, terwijl het hoofd van Mangkoe-Negarasche Huis het eerevoorzitterschap heeft aanvaard; eeredien zijn de heeren: E. Scheffer, militair commandant; prins Hanchi; raden hario Djojonagoro, rijksbestuurder; D. B. H. Mulder, assistent-resident van Solo; T. Bè, kapitein der Chinezen, en sjech Awabekkar, kapitein der Arabieren.

vermeldenswaard is zeker — zoe vervolgde sprake van samenwerking der vier nationaliteiten en van verschillende lagen der Inlandsche maatschappij van den gewonen schrijver af tot den hoogsten van den bloede.

De ernst der Inheemsche kooplieden tot verkrijging van onderwijs voor hun kinderen blijkt wel het groote bedrag (f 16.000), dat zij renteloos voorgeschieden; de zelfbestuurders toonden welwillende medewerking door het verlenen van een subsidie tot een som van f 9000, zoodat het garantie-kapitaal werd gevormd van totaal f 25.000, waartegenover nu reeds ontvangsten staan van een gelijk bedrag.

Het alleen van invloedrijke personen en lichamen in Soerakarta, maar ook van andere plaatsen, buiten Nederlandsch-Indië, werd steun onderzocht. Het comité Pasar-Malem is hun allen dank verschuldigd, den zelfbestuurders en den resident van hun bereidwilligheid, het jubileum-comité, ondernemingen, zooals Tjolokmadoe, Tegalgondo en Kawok voor haar financiële hulp, de S.S. en andere particuliere verkeers-maatschappijen voor de vermindering der reductie, het departement van oorlog voor de afstaan van het zoeklicht, de Pers voor haar publicaties en opwekkingen, den militair van Djokdja, Magelang en Semarang voor a.s. gecombineerde, groote muziekuivoering, residenten van Sumatra's Westkust en Madoe, den tjokorda van Oeboet en den djarot van het marine-etablisement, den gezaghebber van Z. en O.-Afdeeling van Borneo en verschillende firma's, die bijgedragen hebben aan het welvaren van deze groote avondmarkt-tentoonstelling.

Het een forschen hamerslag verklaarde Pangeran Hadiwidjojo daarop den pasar-malem als te zijn bekend. (Applaus!)

President Nieuwenhuys nam het woord, om prins Hadiwidjojo in een korte rede geluk te wenschen tot de totstandkoming van den pasar-malem, er op wijzende, dat bijna uitsluitend Inheemsche krachten dien in het leven hebben geroepen; noodigde de aanwezigen uit den eerewijn op het veld van de avondmarkt-tentoonstelling te stappen.

Een militaire kapel zette een fanfare in, de gansche menigte bracht een tjorobalen ten gehoor, buiten de muziek moorslagen.

Het groote gezelschap maakte daarop een rondgang over het terrein en bezichtigde vluchtig de tenten, welke een nadere bezichtiging stellig waardig is, en wij hopen daarop terug te komen, zoodra 's daags in de gelegenheid zijn geweest een bezoek aan de expositie te brengen, niet al te zeer getuigd worden door het gedrang van het publiek, dat nu in buitengewoon grooten getale was opgetreden.

Voornamelijk de nijverheids-afdeeling en de tentoonstelling van Mangkoe-Negarasche producten verdienen een herhaald bezoek.

Toen de pasar-malem ook voor het publiek was toegankelijk, cirkelden boven het terrein drie avions, die uit de hoogere sferen gelukwenschen naar het aardrijk neerzonden — een verrassing van ons tijde wapen, welke algemeene waardeering vond;

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK“

Groot Hertoginnelaan 105 Telef. 31027
Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.
vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.
Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK
Restaurant
Groot Hertoginnelaan 105

DE BAS & Co., Bankiers
 PERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE
 BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

Safe-Inrichting ::

gekregen; behalve de Europeesche zullen ook de Inlandsche schilders hun stukken tijdelijk ter beschikking stellen of ten verkoop aanbieden. De officieele opening zal 23 Augustus geschieden. H. B. ver Loren van Themaat †. Overleden is Mr. J. B. ver Loren van Themaat, buitengewoon voorzitter van den Landraad te Djocja.

Handkandige publicaties. De Preanger-Bode verneemt dat het bestuur der Oudheidkundige Vereniging Modjopahit van plan is geregeld publicaties het licht te doen zien, welke belangwekkende zaken zullen behandelen en er zeker toe zullen bijdragen dat het Indische publiek een levendig belang gaat stellen in archaeologie van Ned.-Indië.

Radio-telegrammen. Het diensthoofd der P. T. T. te Weltevreden deelt mede, dat de in den voormiddag en in de vroege middagen in Indië aangeboden telegrammen steeds aanmerkelijk vlugger naar Nederland overkomen via radio dan over de kabels.

Gouverneur van de Straits. De Gouverneur van de Straits Settlements verliet 1 Aug. uit Singapore en keert den 26en terug. Hij zal een officieel bezoek brengen aan den landvoogd van Ned.-Indië.

Politiek. De Sarekat Islam bereidt een congres te Jogja, voor in October, ter bestrijding van de grondpolitiek van het Indo-Europeesch Verbond. Dwidjosewojo heeft verzocht de kwestie in den Volksraad te mogen bespreken.

Vlootwet. Volgens de Preangerbode heeft de rechterzijde van den Volksraad het voornemen de Vlootwet te verwerpen, omdat het denkbeeld van de versterkte basis is losgelaten.

Veranderingen. De Majors der Infanterie van het O.-L. leger W. K. L. H. C. Campen en G. A. Scheffer zijn bevorderd tot Luitenant-Kolonel.

Kapitein D. J. C. van Reenen van de Inf. O.-I. leger is bevorderd tot Majoor. Luit.-Kolonel der Inf. O.-I. leger H. M. Lochsin wordt eerstdaags bevorderd tot Kolonel.

Bekendheid aan Indië. Aan de Algemeene Nederlandsche Vereniging voor Vreemdelingenverkeer te 's-Gravenhage is met ingang van 1 Juli 11. het agentschap van ons land en verder voor geheel Europa toevertrouwd van de Vereniging Toeristenverkeer te Weltevreden, op Java. Getracht zal worden, door het verspreiden van propagandamateriaal en het verstrekken van inlichtingen over het bezoeken van of de vestiging in Ned.-Indië, meer bekendheid te geven aan onze Oost-Indische bezittingen ten behoeve van belangstellenden in Nederland en de overige landen van Europa. (N. R. Ct.)

Nieuwe ambtenaren op non-actief. Het bestuur der Vereniging van Indische Verlofgangers heeft tot den Minister van Koloniën een adres gericht, waarin het verzoekt te bepalen, dat ook voor de vóór 1 Januari 1923 op non-actieve gestelde Oost-Indische landsdienaren de vermindering der non-activiteitsbezoldiging van 60 tot 40 pCt. eerst zal ingaan 1 Januari 1925. Mochten hiertegen onoverkomelijke bezwaren bestaan, dan zou ten minste ook aan de bepaling der non-activiteitsbezoldiging voor de eerste twee jaren op 60 pCt. terugwerken de kracht kunnen worden verleend tot den datum van hun op non-activiteitstelling. In verband met het groote belang, dat daarmee voor de betrokkenen is gemoeid en de geldelijke zorgen waarin dezen verkeerren, heeft het bestuur op een spoedige beslissing aangedrongen.

J. Engelen †. Den 4en dezer overleed te 's-Gravenhage op den leeftijd van 60 jaar de gep. Luit.-Kolonel der Inf. van het O.-L. leger J. J. Engelen. De overledene was laatstelijk Gewestelijk Militair commandant van Celebes en Menado en had twee eervolle vermeldingen wegens krijgsverrichtingen in Tamian en Celebes.

Indische Comptabiliteitswet. Ingediend is een wetsontwerp tot nadere wijziging van de Indische Comptabiliteitswet. Blijkens de considerans heeft dit wetsontwerp een tweeledige strekking, nl. om de mogelijkheid te openen om het aantal leden van de Algemeene Rekenkamer in Ned.-Indië te verlagen en de openbaarmaking van de jaarverslagen van genoemd college aldus te bespoedigen. Voorts bevat het wetsontwerp een voorziening om het mogelijk te maken, dat de jaarverslagen der Algemeene Rekenkamer in Ned.-Indië op zoodanig tijdstip ter kennis van den Volksraad worden ge-

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM

Geregeld MAIL- en PASSAGIERSDIENST van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadlooze telegrafie en onderwater-klokksignaal.

bracht, dat zij nog een onderwerp van gedachtenwisseling kunnen uitmaken in de eerste gewone zitting van het jaar, volgende op dat, waarover het verslag handelt. Daartoe wordt voorgesteld om den eisch van gezamenlijke mededeeling dier verslagen in Indië en Nederland uit. art. 79 der Comptabiliteitswet te doen vervallen.

Benoemingen. De assistent-resident van Klaten J. S. Scholten is benoemd tot resident van Pasoeroean. De resident van de Westerafdeeling van Borneo, de heer De Haan, is benoemd tot resident van de Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo.

De resident van Riouw, de heer Meyer, is benoemd tot resident van de Westerafdeeling van Borneo.

De ass.-resident de heer Doeve, ter beschikking van den resident van Amboina, is benoemd tot resident van Riouw.

De resident van de Z. en O.-afdeeling van Borneo, C. J. van Kempen, is benoemd tot Gouverneur van Sumatra's Oostkust.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De Volksraad in de Pers.

De Taak lanceert de volgende beschouwing:

Groote belangstelling geniet de Volksraad in de Pers. Behalve de samenstellers van de globale verslagen door „Aneta" geleverd en die van den pittigen hoofdredacteur van „Hindia Baroe", zitten er een aantal overzichtschrjvers, waarvan één het overzicht schrijft voor de Soer. bladen en die van Bandoeng en Batavia, een bijzonder begaafd man, doch zeer partijdig toegespitst op bepaalde belangen; daarnevens heeft de „Locomotief" een vijf redacteur afgezonden om de leden van den Volksraad te verslaan. Overzichtschrjvers hebben het nadeel van direct hun oordeel te moeten neerzetten zonder na rijp beraad een en ander overwogen te hebben, maar tevens met het voordeel van gelezen te worden en hun oordeel als „het" oordeel aangenomen te weten.

De Pers is niet verantwoordelijk te stellen voor de volgzame aanvaardbaarheid van de door haar verkondigde meeningen, maar wel mag verwacht worden, dat een concentratie in één hand en nog wel in bepaalde aan te wijzen eenzijdige en belanghebbende richting, niet in de geheele Pers overwoekert. Deze, zij het kundige, maar zeer partijdige voorlichting, brengt geen voordeel, maar wel schrikkelijk nadeel. Daarom is het te betreuren, dat de Pers zichzelf daardoor zoo in miscrediet brengt.

Ook dreigt een niet denkbeeldig gevaar, dat leden van den Volksraad van bepaalde richting het immer zullen moeten ontgelden, ook al omdat zij het niet kunnen vinden met een bepaalde belangengroep in de Indische samenleving. Het stelsel van geconcentreerde berichtgeving is voor een richtige voorlichting een groot, niet te onderschatten gevaar.

Het Soerabajasch Handelsblad (27 Juni 3e bl.) erkent dat zijn overzichtschrjver behalve Volksraadsoverzichten voor dit blad, ook voor een paar andere bladen schrijft. Daartegenover behoeft geen enkel bezwaar te bestaan, omdat hij immers alleen bladen bedient, die omtrent de verdere ontwikkeling van land en volk dezelfde denkbeelden zijn toegedaan als het „Soer. Hbl." Het blad vervolgt:

De insinuatie, gelegen in de aanduiding „eenzijdige en belanghebbende richting" latend voor wat zij is, zij er op gewezen, dat de „anderzijdige" richting, voorgestaan door de Locomotief, haar eigen vertegenwoordiging heeft, en dat de derde der groote groepen, waarin men de Europeesche samenleving pleegt te verdeelen, in haar organen, de beide edities der Indische Courant, evenzeer eigen voorlichting heeft. Opgemerkt moge worden, dat de Taak het gehalte van het overzichten lezend publiek weinig hoog aanslaat. Wij hebben daaromtrent een beter idee en zijn er van overtuigd, dat degenen, die werkelijk belangstellen in de verrichtingen van den Volksraad, uit de keurige, objectieve verslagen van „Aneta" zich een eigen meening vormen, welke zij toetsen aan de overzichten, zonder zich daardoor van de wijs te laten brengen, als ze er niet mee accoord gaan. Dat is meer dan een bloote veronderstelling. Elke redactie, ook die van de Taak,

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
 Statutaire Reserve - 20,045,032.-
 Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE

Vestigingen in Nederlandsch-Indië, Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferen Incasseeringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

BESCHIKBAAR.

Nederlandsch Indische Handelsbank
 Amsterdam Batavia Den Haag

Amoy, Ampenan, Bandoeng, Bombay, Calcutta, Cheribon, Gorontalo, Hongkong, Kobe, Makassar, Medan, Menado, Palembang, Probolinggo, Semarang, Shanghai, Singapore, Soerabaya, Swatow, Tegal, Tjilatjap, Weltevreden

Kapitaal f 55.000.000.- Reserven f 20.000.000.-

BESCHIKBAAR.

Wanneer U
PERIODIEKEN
 wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor
goede en tijdige aflevering
 zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de
Administratie en Expeditie
 Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **groote oplagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen
 Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

TOEPOEL's Modelschool
 Camphuisstr. 165-67 (Bezuidenhout) DEN HAAG

BOKSEN, JUJITSU, ONTVETTING
VERSTERKING, TRAINING voor elke sport

Dames en Heeren. LAGE PRIJZEN

forme en koude Kuip- en Stortbaden. Alle lessen geeft M. C. TOEPOEL, Oud-Amateur-Kampioen van Nederl., geplomeerd Leeraar N. B. B.

BESCHIKBAAR.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPHOON No. 12512
 DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
 DEPÔT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

't SPORTHUIS
 GRAVENSTRAAT t/o de Bonimeterie DEN HAAG
 TELEFOON 16606

HEEREN
 MODE
 ARTIKELLEN

PRIMA
 Engelsche
 Regenjassen
 voor
 Dames en Heeren

Boorden

Schoenenmagazijn H. B. M. WEIJERS
 164 VAN SPEJKSTRAAT 164

Ontvangen de nieuwste modellen
Linnen Schoenen in bruin, wit en zwart,
 f 4.50.

Gymnastiekschoenen in alle maten van
 f 1.25 af.

Reis pantoffeltjes in alle kleuren à f 0.85.

PRIMA KWALITEIT - LAGE PRIJZEN.

Speciaal adres voor verzending naar de Tropen.

164 VAN SPEJKSTRAAT 164
 TUSSCHEN VAN DIEMENSTR. EN TASMANSTRAAT

W. J. M. SIMONIS'
 BEDDENMAGAZIJN
 GROENMARKT 34
 TEL. 14420 DEN HAAG

GROOTSTE KEUZE
 LEDIKANTEN - MATRASSSEN
 DEKENS

ONZE „PHOENIX“ MATRASSSEN (Gedep.)
 OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGE-
 NAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN
 TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

SPIJSTR. 40 J. SCHULTE DEN HAAG

Gedurende Augustus

Buitengewoon lage prijzen in MANTELS en JAPONNEN

Crêpe de Chine Japonnen in alle kleuren f16.75

ondervindt het meermalen, hetzij door belangstellende opmerkingen van buitenaf, hetzij door ingezonden stukken.

Uit 's Lands Vergaderzaal (vervolg).

De *Locomotief* (23 t/m. 28 Juni), de *Ind. Crt.* en het *Bat. Nwsbl.* (25 Juni t/m. 1 Juli) geven verslagen en overzichten van het in den Volksraad behandelde. Wij vermelden uit het Regeeringsantwoord op de Algemeene Beschouwingen en Afd. I, bij monde van den Regeeringsgemachtigde voor Algemeene Zaken, mr. J. J. Schrieke, de volgende passages (B. N. 25 en 26 Juni):

Ook de Regeering keurt af, dat vooroordeel blank en bruin gescheiden houdt. Op het goede voorbeeld ten deze door den Volksraad gegeven, waarop de heer *Djadinigrat*, regent van Batavia, terecht de aandacht vestigde, is reeds nu hier een moment bereikt, waarin blank en bruin elkaar begrijpen en waardeeren. Terecht waarschuwde ook de heer *Kerkkamp*: „Het zou verkeerd zijn, de beteekenis van den Volksraad te onderschatten.“ De Regeering sluit zich geheel aan bij deze waarschuwing. De heer *Djadinigrat* klaagde wel is waar nog eens over de weinige vruchten van den Volksraad-arbeid. En ook de heer *Kiës* bleek wat sceptisch gestemd, maar de Regeering verwijst naar de „Mededeelingen“, waarin een reeks maatregelen wordt gevormd, waaruit de invloed van den Volksraad spreekt.

Tegenover de mogelijkheid voor de Regeering om door den Volksraad meerdere kennis te krijgen van wat er leeft onder de verschillende bevolkingsgroepen, staat de mogelijkheid voor de Inheemschen om door den Volksraad kennis te krijgen niet alleen van wat er bij de Regeering leeft, maar in de eerste plaats van de moeilijke wetenschap van het besturen van den Staat en wat daarmee samenhangt. Aan meerdere autonomie moet meerdere ervaring voorafgaan. Meerdere zeggenschap is een ander woord voor meerdere verantwoordelijkheid, ook voor historisch geworden toestanden. Van iedere regeering zal in groote mate continuïteit worden gevraagd. Zijn zij, die op meerdere medezeggenschap aandringen, bereid ook die meerdere verantwoordelijkheid te aanvaarden?

De Regeering ontkent, dat de residenten-conferentie tusschen haar en den Volksraad geschoven is; wat er ook veranderd is, de hoofden van gewestelijk bestuur vormen nog steeds de onmisbare peilers van het overheidsgezag in Indië. Nog steeds zijn zij en hunne gewestelijke en plaatselijke Europeesche en Inlandsche medewerkers het onpartijdige element tusschen de felcontrasterende belangen. Het bestuur over Indië kan dan ook onmogelijk worden gevoerd, indien er niet is de meest mogelijke harmonie tusschen het Hoofd der Regeering en zijne vertegenwoordigers in de Gewesten. Om deze te verzekeren zijn de conferenties onmisbaar.

De Regeering heeft de voorgestelde dienstbodenbelasting teruggenomen, van een verhooging van den zoutprijz. afgezien en de Inlandsche verponding verzacht. Op de jongste residentenconferentie luidde de conclusie, dat de lasten op de bevolking niet te zwaar drukken. Practisch komt deze conclusie dan hierop neer, dat er van een noodtoestand bij de Inlandsche bevolking op belastinggebied niet kan worden gesproken en dat de Regeering dus verantwoord is het einde van den arbeid van de ingestelde belastingcommissie af te wachten. Dit ligt dan ook in haar voornemen.

Het verschil in karakter tusschen wat de Overheid voor de groote cultures en wat zij voor de bevolking kan doen, laat zich verklaren. Maatregelen voor de eerste zijn direct aanwijsbaar. Overheidsmaatregelen voor de tweede bestaan hoofdzakelijk in het geleidelijk en geruischloos haast onmerkbaar voortwerken van op het terrein aanwezige instellingen, het bestuur, het onderwijs, het volkscredietwezen, de landbouwvoorlichtingsdienst. Leerzaam is in dit opzicht het hoofdstuk der Mededeelingen over laatstgenoemde tak van dienst. Als één voorbeeld uit vele, mag ook worden geleverd, wat de afdelingsbank in Borneo voor de bevolkingsrubbercultuur doet. Men neme ook eens kennis van de artikelen over Zuid-Celebes (*Bat. Nwsbl.* 23 en 24 April). De Overheidszorg is er, zij doet haar werk, maar hare resultaten blijken eerst na jaren.

Wat het vraagstuk van de suikercultuur op Java meer gecompliceerd maakt, is de in zekeren zin onrustbarende aanwas van het bevolkingscijfer en de daarmee gepaard gaande uitputting van het bouwgrondenareaal op Java. De cijfers door dr. Van der Eist in zijn artikel in *Koloniale Studiën* gegeven, spreken een zeer duidelijke taal. De suikercultuur is thans reeds, als bron van levensonderhoud voor de Inlandsche bevolking, onmisbaar. Bij de vergunning voor het oprichten van nieuwe ondernemingen zal de Regeering de voorwaarde stel-

len, dat ten behoeve van maatregelen in het belang de Inlandsche bevolking een winstaandeel zal worden bestemd.

Op één ding zal de Regeering, ten aanzien van volksbeweging, nog eens den nadruk leggen en dat is, dat steeds weer blijkt, dat zowel de Regeering als die partijen in den Volksraad, in den grond zelfde willen.

Met den heer *Stokvis* verwacht de Regeering, lessen der ervaring de besten der beweging zullen inzien, dat het werken met een helder programma helder verstand, met groote zelfbeheersching grooiter vorderingen zal leiden dan het nuttelooze rennen tegen het gezag, zooals dit thans somtijds practijk wordt gebracht. Dan zal juist dat wat hun oogen openen voor een feit, waarvoor de *Stokvis* die oogen telkens en telkens weer tracht te drukken, n.l. dat met de Regeering als vijand in samenwerking met Haar alles te verwerven is.

Wat de volksbeweging, naast een helder programma veel zelfbeheersching vooral noodig heeft, zijn niet alleen van goeden wille, maar ook met groote kennis, in staat om zich zelf een oordeel te vormen over alle moeilijke problemen. De leiders zijn schaarsch, maar ook hierin zal verandering komend grondlegging van een rechtshoogeschool zal voor den tijd doen aanbreken, dat het zelf zijn economische juristen en zijn kenners van het staatsrecht voortbrengen.

Bezwaar tegen de Tropen.

De *Java-Bode* (25 Juni L. N.) vestigt de aandacht „Hou en Trouw“, het tijdschrift van oud-leerlingen Openbare Handelsschool te Amsterdam. Het blaadje o.m. kennis van uitingen in de rubriek „Vraag en bod“; de lectuur van die rubriek is leerzaam. De dactie van H. en T. tracht aan de bezwaren tegen de tropen tegemoet te komen en zij heeft daarvoor juist weg gevonden.

Eenige maanden geleden schreef de *J. B.* over een bezoek aan Indië van mr. C. H. Guépin, oud-directeur N. H. M. Thans roept deze propagandist „Hou en Trouw“: „Gaat Indië zien! er is bijna geen drijf in Nederland te noemen of het heeft direct of indirect voordeel van onze koloniën. De kans om uit te komen voor Hollandsche jongelui is in veel grooter dan in Holland.“

De heer G. deelt de meening, dat Indië moet worden schouwd worden als een zegen voor Nederland. Men daer een ruim débouché heeft voor onze jongelui. En niet alleen uit dien hoofde. „Want hoe toch de toestand zijn, indien we Indië niet hadden. Om goed te beseffen van hoe alles-overheerschend het Indië voor Nederland is, dient men zich af te vragen wat Nederland zou zijn zonder deze koloniën, men alleen maar eens bedenkt, hoe de toestand zijn, als al die duizenden jongelui, die zich in gevestigd hebben, in Nederland een positie moesten zoeken. Dan zou men hetzelfde verschijnsel krijgen in Duitschland, waar tienduizenden jongelui gevestigd worden voor goed naar het buitenland te gaan.“

Mr. G. spreekt ook nog oppervlakkig van de verbeteringen in de sanitaire toestanden in Indië. En niet alleen dat, wat vrees voor ziekte niet meer in hooge mate als „bezwaar tegen de tropen“ gelden kan. De heer G. meent dat, wat het sloopende werk in het klimaat van Indië betreft, hij misschien wat optimistisch gesproken is. Maar dit alles neemt niet weg, dat er een groot frischeheid van zijn betoog uitgaat.

De klewangaanva! in het Meulaboh'sche (vervolg)
 De *Sumatra Post* (5 Juli 3e bl.) ontleent aan *Nbl. v. Atjeh* nadere bijzonderheden over den overval in Atjeh.

Het onderzoek bracht aan het licht, dat ophoofden van de voornaamste oorzaken is geweest. De ontwikkelde bevolking in deze afgelegen streek is toch al niet al te best gezind. Zij komt weinig met „Kompeuni“ in aanraking, zoodat zij zich nog tamelijk onafhankelijk voelt. In deze streek zwerven nog enkele „djahats“ rond, o.a. de beruchte Radja Tjapen hetgeen de gedachte aan verzet hier steeds levend houdt. In deze omgeving nu ging een goeroe met een zekere teungkoe Oebit, voorlezingen houden van *hikajat prang sabil*, den krijgsgang van de Aljeh. Ontwikkelde en volkomen loyale Atjehers hebben klaard, dat zij onder het hooren voorlezen van den krijgsgang zichzelf nauwelijks meester konden houden. Men kan zich voorstellen, welke uitwerking dit hebben op de bevolking aan de boven-Meulaboh. In midden van deze fanatiec is toen waarschijnlijk het bericht gekomen, dat in de nabijheid een patrouille van vakkeerde en dit is voldoende geweest om enkele

BESCHRIJFING

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen

Het Ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 1360

Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

GODELINESCHOOL TE HILVERSUM.
LAGERE SCHOOL VOOR JONGENS EN MEISJES.
MIDDELBARE SCHOOL VOOR MEISJES.
 Prachtige, gezonde ligging. Kleine Klassen.
 Prospectus op aanvraag.
 De Directrices:
 G. J. THOMASSEN, Ministerpark 8.
 E. J. F. SCHMIDT, Heuvellaan 6.

Maison REGENTES
Regentessel. 118 Den Haag
Speciaal in Kousen
LINGERIE CONFECTIE PARFUMERIE
 Ziet onze Reclame-Peignoir f 6.95 in 24 uur gemaakt. Het maken van alle soorten Theepoppen, ook veranderen. Wij geven voor de Pinksterweek als reclame 3 paar Kousen voor f1.-. Onze Fransche afgestapte Voile met rand 68 cent

Bijzondere Eenheidsprijs-Tentoonstelling
 van Werken van verschillende bekende Meesters
Eenheidsprijs Veertig Gulden
 gedurende slechts 10 dagen, v. 2 tot 12 Aug. 1924
 in de KUNSTZAAL ZEESTRAAT 65a
 naast Panorama Mesdag
 Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

hoofden te doen besluiten hun slag te slaan. Toch schijnen niet alle 13 aan den overval een werkzaam aandeel te hebben genomen.
 In het Meulaboh'sche waren bevolkingspatrouilles uitgezonden om de kwaadwilligen op te sporen en welk mocht het aan T. Tjihit Meulaboh, een zeer loyaal hoofd, en aan T. Ali Hanafiah van Beutong gelukken, respectievelijk 6 en 2 van de daders te arresteren en de verloren geraakte karabijn met 4 patronen te achterhalen. De daders bleken thuis te behoren in enkele naburige kampongs; een viertal verdachten wist te ontkomen.

De Jaarbeurs beschouwd (vervolgd).
 Volgens den Bandoengschen redacteur van de Locomotief (zie de nrs. van 23 en 26 Juni) zijn er ter jaarbeurs te Bandoeng:
 20 inzenders voor verkoop ter plaatse; 6 inzenders met louter expositie-belasting (blindenwerk, Leger des Heils, gouvernement, etc.); 3 auto-importeurs; 8 andere importeurs; 6 inzendingen van Bandoengsche toko's; 5 bouw-bureaux; 5 industriële ondernemingen.
 Bij deze opsomming zijn niet alleen eigen notities, maar is ook de officieele catalogus gevolgd. Dit is inderdaad alles.
 De schrijver gaat deze cijfers na en constateert dan, dat het met leedwezen, dat deze jaarbeurs geen jaarbeurs is. Het zijn een paar inzendingen, met veel franje van gemakkelijken en bezienswaardigheden er om heen, met wat bezoek, omdat er tegelijk een theecongres (B. N. Nwsbl. 26 en 27 Juni) en een wegecongres (B. N. Nwsbl. 26 Juni) gehouden worden. Kwaad doet de jaarbeurs niet. Zoo lang zij het Gouvernement geen geld (voor een Rijkssubsidie zou geen plaats zijn; wel de gemeentelijke, omdat Bandoeng voordeel heeft van het vreemdelingenbezoek) kan niemand er bezwaar tegen hebben, dat te Bandoeng eens per jaar iets georganiseerd wordt, waarvan de betrokkenen elkaar verzekeren dat het een jaarbeurs is. Maar men moet in buitenland noch binnenland den indruk wekken, dat in iets aanzienlijk zou zijn als de jaarbeurs in Bandoeng. Dat is in deze vijf jaar nu wel gebleken en dat is sterker dan ooit bij deze vijfde jaarbeurs (de vijfde van de vijf!); dat er Ned.-Indië aan een werkelijke jaarbeurs geen behoefte is en dat de handel zich van de Bandoengsche jaarbeurs volkomen afzijdig houdt, terwijl het economische leven zich ontwikkelt heel buiten de jaarbeurs om.
 Het is geen opgewekte conatus voor een lustrum, maar bij het bestendigen van een illusie heeft niemand belang, terwijl het bestaan van de fictie eener werkelijke jaarbeurs nadeelig is.

UIT DE INLANDSCHE PERS.
Nogmaals de Tangerangische onlusten.
I.
 In deze rubriek werd in de Koloniale Weekbladen van vorig jaar, onder de nummers 20, 21 en 22, het door den heer J. J. van der Grinten, onderaansluitend verslaggever van de „Perniagaan" opgegeven Rapport van bevinding, ter zake van het begin der Tangerangische onlusten, in zijn geheel opgenomen, waarbij hij zich ten eenenmale onthield van het leveren van persoonlijke beschouwingen over het gebeurde en van afbrekende of opbouwende critiek.
 In de „Sinar Sumatra" van 28 Februari 1924, wijdt de heer Kap Katja Mata mede eenige beschouwingen aan het onderwerp, niet het minst, ten einde op te maken tegen de in een artikel van „De Locomotief" opgegeven bewering, als zoude men de oorzaak der onlusten moeten zoeken in de onregelmatige handelingen van de zijde van den Chineeschen Landheer van het particuliere landgoed, waarop die onlusten hebben plaats gehad.
 Volgens den schrijver is de oorzaak van het gebeurde steeds niet opgehelderd voor het publiek.
 De Regeering, niet stiel willende zitten, riep eene commissie van onderzoek in het leven, waarin zoowel militaire als burgerlijke autoriteiten zijn benoemd, en, zooals het resultaat van dat onderzoek niet bekend is, het naar schrijvers meening, de buitenstaander weinig van het werkelijk ontstaan der onlusten af.
 Hetgeen echter wel vaststaat, is niet alleen het feit, dat het plotseling optreden der onlusten, de autoriteiten te verraastte, doch ook dat, na het dempen van de beweging door de politie, gesteund door de militaire macht, iedereen over het gebeurde zijne meening had, welke meeningen door de Nieuwsbladen werden vermeld.

Daaronder waren er die de oorzaken van de onlusten toeschreven aan den godsdienstwaanzin van de leden der bende.
 In andere bladen wees men meer op het streven van het hoofd der bende om zich meester te maken van het gezag op Java en vorst te willen worden van dat eiland.
 Ieder Nieuwsblad had aldus zijne eigen meening over het geval, die door de lezers, welke zich niet wilden inspannen om achter den werkelijken gang van zaken te komen, werd overgenomen.
 De Nederlandsche Nieuwsbladen, als „Het Nieuws van den Dag", „de Java-Bode", „Het Bataviaasch Nieuwsblad" en de „Indische Courant" onthielden zich bij het weergeven van de ontvangen inlichtingen van persoonlijke beschouwingen, kwetsten niemand en bleven derhalve neutraal.
 Het ter hoofdplaats Semarang uitkomende dagblad „De Locomotief", waaraan een oud-ambtenaar als hoofdredacteur verbonden is, heeft echter in dat blad een artikel opgenomen, waarin vermeld staat dat men de oorzaak der uitgebroeken verwickelingen moest zoeken in de aangenomen houding van den Chineeschen Landheer van het particuliere land tegenover de opgezetenen daarvan.
 De heer Lievegoed wil, volgens de meening van den schrijver, daarmede natuurlijk te kennen geven dat de oorzaak van het gebeurde in het Tangerangische, moet worden gezocht aan Chineseche zijde, eene beschuldiging die te ernstiger is, omdat men van een oud Binnenlandsch Bestuursambtenaar mag verwachten dat hij wel bekend zal zijn met Chineseche toestanden op Java en dat hij zijn artikel wel niet geschreven zal hebben voor eenige Papoea's, die terstond gaarne willen aanvaarden hetgeen de heer Lievegoed gelieft te zeggen.
 De motieven, welke den heer Lievegoed aanleiding hebben gegeven tot het bekend stellen van zijn beslist oordeel, zullen iedereen Chinees ongetwijfeld onaangenaam in de ooren klinken.
 De Chineseche bevolkingsgroep op Java weet evenwel thans wat zij aan den leider der Locomotief heeft en betreurt het dat de voorgebrachte motieven de aanleiding kunnen zijn tot eene ongunstige verstandhouding tusschen de inheemsche bevolking en de Chinezen. Immers ware de beschuldiging overeenkomstig de waarheid, dan zou zij feitelijk de oorzaak zijn geweest dat zoovele Inlanders bij het openlijk conflict hun leven lieten.
 Gelukkig evenwel heeft de massa nog een gezond oordeel en weet zij waarheid van leugen te onderscheiden.
 (Wordt vervolgd).

1) Ter toelichting kan hier misschien dienen dat de Christenen en Joden en alle volken, die een geopenbaard Godsdienst hebben, volgens de Mohammedaansche godsdienstige voorschriften, geen ongelovigen zijn.
 De Christenen hebben hun Evangelie, de Joden hebben hun Talmud en zijn dus geen „Kafirs".
 De Chinezen met hun beelddienst, zijn dit in de oogen van de Islamische menigte wel.
 Dat Volksleiders van den Godsdienst misbruik maken en dezen gebruiken om de menigte op te zetten en op te zweepen, teneinde bepaalde oogmerken te bereiken, komt niet alleen in ons Indië voor, doch ook in Europa en elders.
 In den regel staat men niet zoo heel ver van de waarheid af wanneer men aanneemt, dat het hoofd doel der leiders, zowel in Indië als elders, is, uiting te geven aan den in hen opgekomen drang om een „grol" in het even te spelen, waarbij al te groote persoonlijke ijdelheid een groote factor is.

UIT DE CHINEESCHE PERS.
Partijdigheid van de Europeesche Pers in Ned.-Indië.
II (Slot).
 De voorafgaande voorstelling van zaken brengt den schrijver op een geval van een Europeaan, die, evenals de heer The Tik Goan, Indië verliet.
 Hij vertrok naar Europa en werd daar, aangezien hij in Indië geen orde op zijne zaken had gesteld, door de autoriteiten aangehouden.
 De schrijver acht het niet noodig den naam van dien persoon nader aan te duiden, doch wel kan hij zeggen dat de bedoeling met het vertrek naar Europa was om daar op aangename en genoegelijke wijze zijn leven door te brengen.
 Toen hij werd aangehouden, werd daarvan in de Europeesche Pers weinig nota genomen, natuurlijk omdat in dit geval van een Europeesch rasgenoot sprake was.
 Op welke wijze deze aangelegenheid is afgelopen, kan de schrijver niet zeggen; alleen weet hij dat het Anetabureau telegrafisch de aanhouding heeft vermeld.
 Wanneer men nu de behandeling van zaken in de Europeesche Pers van dien Europeaan en den heer The Tik Goan vergelijkt, dan mag men zeker toch wel

De nieuwste mode
WHIPCORD
 naar maat
f 84.-
C. H. ERNENS
 VALERIUSSTRAAT, DEN HAAG
 hoek Danekertstraat
 TELEPH. 34836
 Vraagt onze uitgebreide STALENCOLLECTIE
 Uitgebreide collectie HEERENMODE-ARTIKELEN

Dienstverrichting „VOORWAARTS"
 Jan Evertstraat 19 - Telefoon 16684.
 Door deze hebben wij de eer U te berichten dat de afdeling Den Haag der Vereeniging „Voorwaarts", (Bond van gepens. en gegag. Militairen van Oost- en West-Indische Leger), heeft opgericht eene dienstverrichting, ten doel hebbende een gedeelte van die Oud-Strijders, de strijd om het bestaan te helpen verlichten. De te verrichten werkzaamheden zullen stipt worden uitgevoerd, terwijl de kosten zoo billijk mogelijk berekend worden.
 Gaarne Uwe welwillende medewerking hierin tegevoet ziende.
 Hoogachtend,
HET BESTUUR.
Zeilen en Linoleum wrijven.
Boenen, Schuren en Schrobben,
Poetsen, enz. S
TARIEF
 Met wagen 10.60 per uur en per man
 „ fiets 10.60 „ „ „ „ „ „
 Zonder wagen 10.50 „ „ „ „ „ „
 Innen van kwitanties 10.80 per uur.
 Voor vervoer van brandkasten en piano's speciaal tarief.
 Bezorgen van brieven en circulaire's volgens overeenkomst.
MESSEN SLIJPEN EN POLIJSTEN vanaf 75 cent per dozijn, met inbegrip van afhalen en thuisbezorgen.

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag
DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNERINGEN, ENZ.
BALARTIKELEN.

WASSCHERIJ „REINGOED"
 Met speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed
ANNA VAN BUERENSTRAAT 155-157
DEN HAAG - TEL. 71568
 Voor uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch wordt ingestaan. Behandeling van alle wollen en flanellen goederen systeem Jaeger.

PIANO'S
RIPPEN
P. Heinstraat 42
DEN HAAG
Ook in huur en in huurkoop

ADI-POESTAKA

Boekhandel en Uitgevers-Mij.
L. v. Meerderv. 60 - Den Haag
Tel. 35611.

Hoofddepôt van de uitgaven van het
„Java-Instituut” en van „De Commissie voor
de Volkslectuur” te Weltevreden.

Levering van alle Boeken op elk gebied, ook
Buitenlandsche Uitgaven.

Speciaal zijn we goed gesorteerd in
Oostersche Werken.

bij alle Boekhandelaren en bij de Uitgeefster.

Tempel en Paleis in Hindoestan

door MAURITS WAGENVOORT.

Met 25 Illustraties. Prijs: f 3.20.

Dit werkje bevat o.a. reproducties van Etsen van
Nieuwenkamp en geeft den lezer een denkbeeld van
de grootsche bouwkunst van Hindoes, Dravidiërs en
Mohammedanen in Voor-Indië.

De Javaansche Danskunst

door TH. B. VAN LELYVELD.

Met 38 Illustraties. Prijs: f 3.20.

De schrijver, die op Java in kringen van Inlandsche
grooten heeft verkeerd, is de eerste, die ons op syste-
matische wijze in het wezen der Javaansche danskunst
inleidt.

Het werk wordt o.a. verlicht door opnamen van
Mevrouw Linda Bandara aan de dans- en muziekschool
te Jogjakarta, genaamd: „Krido-Besko-Wiromo”, waar-
door de lezer o.a. op aanschouwelijke wijze kennis
maakt met de elementaire bewegingen van den Javaan-
schen dans.

De Geur van Moeders Haarwring

door NOTO SOEROTO.

2E DRUK.

Prijs f 3.75.

Uit de Persbeoordeelingen:

„. . . . Hier ligt een bundel Nederlandsche verzen
van een Javaanschen dichter voor ons, wiens poëzie
ons dwingt ze met die van onze grootste poëten te
vergelijken. Dat is iets, wat mij boeit en onweerstaan-
baar tot mediteeren brengt. Een boek van groot gevoel
en hooge beschaving. Een dichter, die niet van de
dingen, maar van hun innerlijke wezen zingt”.

JOHAN KONING in „Weekblad voor Indië”.

„. . . . Hoe devoot en hoe vol blijde ontroering
zijn de gedichten, waarin Noto Soeroto zijn moeder
bezingt, een hulde, sterker en dieper dan het liefde-
lied van den minnaar, omdat ze zuiverder is en niet
eischt of afsmeekt, maar slechts dankt en bidt en
vereert . . . De schoonheid van zijn vaderland en
de monumenten van de beschaving van zijn heet-
geliefd volk brengen den dichter tot geestdrift en het
lied rijst uit zijn ziel”.

PETER V. ARKEL in „Nieuws van den Dag
van Ned.-Indië”.

Van Fabrikant tot Particulier

is het voordeeligst, onbetwist.
Vindt U de prijsopgave van Uw verwerk abnor-
maal hoog, ontbiedt dan eens
PARDON & Co. HUIS-
BANKAstraat 107a - 's-Gravenhage
SCHILDERS
zij werken zelf.

tot de overtuiging komen dat die Pers, bij de beoordeeling, met 2 verschillende maten meet, of met andere woorden dat zij partijdig is.

Terwijl de zaak van dezen op zijn breedst werd uitgemeten en sterk opgeblazen, werd van die van genen nauwelijks gerept.

Hoewel het, volgens den schrijver, vast staat dat de heer The Tik Goan Ned.-Indië verliet met achterlating van zijne bezittingen, werd hij door de Europeesche Pers gesignaleerd als te zijn een bedelaar.

De Europeaan daarentegen, nam zijn geheele hebben en hopen mede naar Europa, zonder orde op zijne zaken te hebben gesteld en daarvan meldde de Europeesche Pers enkel het feit.

Voor eene dergelijke partijdigheid kan de schrijver moeilijk het adjectief vinden, doch de lezers zijn wel in staat de wijze van optreden van de Europeesche Pers in Ned. Indië te beoordeelen.

In aansluiting aan hetgeen boven werd geschreven, wil de schrijver ook nog eens de aandacht vestigen op het feit dat het de Europeesche Pers (De Locomotief) was die de schuld van het ontstaan der jongste Tangerangische onlusten wierp op den Chineeschen landheer van het particuliere land, d.i. dus weer op het Chineesche element¹⁾, hoewel er geene enkele aanwijzing bestond dat ook maar één Chinees deel had genomen aan het verwekken van de onrust.

Bij een gezonden gedachtengang en bij een rechtvaardig oordeel, had men dit terstond kunnen weten, zoodra het n.l. vast stond dat de onruststokers in het bezit waren van amuletten en andere bezweringsmiddelen en men dus te doen had met eene Beweging van Godsdienstwaanzin, geleid door een zekeren Kiajai.²⁾

Niettemin schreef men in de Locomotief dat de Chineesche Landheer wel meer zou afweten van de zaak en dat het wenschelijk was een streng onderzoek bij hem in te stellen.

Hoe zulk eene beschuldiging is kunnen opkomen in het brein van een intellectueel leider als die van De Locomotief, is voor den schrijver een onoplosbaar raadsel.

Gelukkig evenwel is door de Indische Regeering eene Commissie van onderzoek ingesteld, waarvoor de Chineezen zeer erkentelijk zijn en zal die Commissie, waarin zoowel civiele ambtenaren als militaire autoriteiten zitting hebben, wel spoedig uitmaken of de gedane beschuldiging al of niet op bepaalde gronden berust.

De schrijver vermoedt dat die beschuldiging te spoedig op onzekere gegevens is neergeschreven, aangezien op dat oogenblik de meeste berichten, welke binnen kwamen, veel te vaag waren om daaruit conclusies te trekken.

Hoewel dit de waarheid is, doet men, zegt de schrijver, toch het best om geduld te oefenen en den uitslag van het onderzoek en de daarop gevolgde beslissing af te wachten.

Met groote belangstelling worden zij natuurlijk tegemoet gezien.

1) In de „Sinar Sumatra” van 28 Februari 1924 was de naam van den leider der beweging Ki-ah, een visscher van beroep en voor zijn genoegen wanjangvertolker. Zijn leeftijd werd opgegeven als te zijn ongeveer 35 jaar.
2) Op Java geeft men gewoonlijk den titel van Kiajai aan bejaarde lieden.

Literatuur-Overzicht.

Het rijsttekort in Ned. Oost-Indië.

In het 30 Juli-Nr. van Economisch-Statistische berichten besluit de hr. J. Sibinga Mulder zijn beschouwingen over het rijsttekort in Oost-Indië. Het navolgende is er aan ontleend.

„Het grootste bezwaar van den rijstbouw, zooals die tot op heden in onzen archipel wordt gedreven, is nog altijd, dat de productie wordt verkregen met behulp van een zeer groot aantal menschen en die allen weer van die productie moeten eten, zoodat er per hoofd slechts een minimaal overschot overblijft, ja vaak nog een tekort bestaat. Het plantje voor plantje overpoten, het oogsten aar voor aar, enz., enz., zijn oorzaken, dat het aantal benoodigde handen zeer groot is, grooter dan bij welken graanbouw ter wereld ook.”

„Wanneer het sawahoppervlak belangrijk wordt uitgebreid, maar de rijstteelt op de thans bestaande wijze blijft uitgeoefend, zal de totale rijstproductie vermeerderen, maar toch het overschot per hoofd van allen die er aan te pas komen gering blijven. Het blijft dus urgent om uit te zien na methoden, die wel een groot overschot per hoofd geven en dan in handen van menschen, die niet

BESCHIKBAAR.

F^A N. LOEB, Noordeinde 107-1

TELEF. 13149 DEN HAAG OPGERICHT

Lever op **afbetaling:**

KLEEDING voor Heeren, Dames en Kinderen
MEUBELN, BEDDEN, TAPIJTEN, Gordijnen
Complete Woning-richtingen

Gramophoons - Rijwielen - Kachels - Lampen - enz.

door geloof en bijgeloof zijn gebonden.”

„We zien dus summa summarum, dat langs de staande wegen een belangrijke vermindering van rijsttekort niet in afzienbare tijd kan worden bereikt. Het is daarom, dat in begin 1919 uitkomst werd gezocht langs een anderen weg, n.l. die van den mechanischen rijstbouw, de eenige weg, die ons de kans geeft om eigen bodem in de naaste toekomst ruimer rijstschotten te verkrijgen ter voorziening in het tekort.”

„Ik zal hier van de proefneming geen beschrijving geven, alleen vermelden, dat er tevens mee werd bevoordelgd irrigatie gebruik te maken van inundatie, door getijbeweging in de groote rivieren, die ter plaatse zocht water bevatten, te benutten op de onder waterpeil gelegen landen, die daartoe werden polderd.

De proefneming heeft bijna 1.200.000 gulden gekost. Het is ten slotte gestaakt om phytopathologische redenen en de pecuniaire toestand van Indië's gouvernemens de oorzaak, dat men thans ook niet elders de proef voortzette. Een proef b.v. op uitgestrekte vlakke reinen op Java, zooals b.v. bij Tjasseem, maar ook op zekere van beteekenis kunnen zijn met het oog op onginning voor rijstbouw van groote terreinen op zooda op de voormalige Kandanghouwerlanden op Banjoeangi, dus zonder inundatie, maar met zandgenbevoeling.

Maar men kwam toch zoover, dat men ook een woord kreeg op de vraag: wat zal die rijst kosten? antwoorde was: dat bij een rationeel bedrijf de gaba, dat is dus ongepelde rijst, zal kosten f 7.40, zooda renteberekening, dus inclusief rente ruim f 8, dus f 12 de picol rijst, die we mogen vergelijken met Javarijst, die f 8 à f 9 per picol kost. Dat is hoog, gekeken bij den prijs van tegenwoordig, maar laag gekeken bij den prijs, dien we in den distributietijd ben betaald en Indië zou tientallen millioenen bespaard, wanneer we toen enkele van die rijstboven hadden gehad.”

„De rijst invoer in Nederlandsch-Indië in stijging was in 1921 reeds tot een bedrag van ruim 700.000 ton gestegen. Wat beteekent tegenover dit jaar wederkerende en wellicht groter wordende cijfers f 1.200.000 die de proef heeft gekost? Ik zou vragen: ook al is de eerste proefneming nu geslaagd, mag dat een reden zijn om maar rustig er bij te gaan zitten, wanneer de afhankelijkheid van die's rijstvoorziening uit het buitenland jaarlijks groter wordt? Mag dat een reden zijn om geen nieuwe te betreden? Moeten wij maar rustig de tienduizend hectaren vruchtbaar land laten liggen, enkel omdat geen handen zijn om die te bewerken voor de winst van het hoofdvoedsel, en het rijsttekort te laten staan van jaar tot jaar met al de risico en nadeelen er verbonden, wanneer er uitzicht is op succes?”

Nog eens, een andere uitkomst zie ik niet en eerst ook economisch onmogelijk leek is vaak voortschrijdende ervaring mogelijk, ja goed winstgevend geworden.”

Politieke stroomingen onder de Inlandsche bevolking

Het jongste verslag van den President van de Indische Bank bevat evenals vorige jaren een algemeen overzicht van den wereldtoestand, gevolgd door een overzicht van Ned.-Indië. Omtrent bovengenoemd overwerp lezen we daarin het volgende.

Aangaande de Politieke stroomingen onder de Inlandsche bevolking valt een zekere verbrokkeling te melden. In aansluiting met wat ik verleden jaar opmerkte, is in den Sarikat Islam een zekere verslapping van de organisatie merkbaar geworden, waartoe de vereeniging zich dit jaar naar buiten niet sloot uitte. De Nationaal Indische Partij moest het bestaan geven en hare actie viel dus in die van de individuen leden uiteen. Van Boedi Oetomo, dat toch reeds het rakter had van een vereeniging uitsluitend voor hoogere standen, scheidde zich een groep af, die als gestudeerden zal omvatten en wel van Javaansch-nationalistische richting.

De Partij Kommunist India laat wellicht het meest naar buiten van zich bemerkten. Naar den naam te oordeelen tot een overeenkomst met hetgeen men in Europa communisten noemt te besluiten, zou natuurlijk juist zijn, ofschoon bij de Europeesche elementen degelijk die bedoeling voorzit. Enkele gevallen van dadigheid en sabotage zal men vermoedelijk niet in den rechtstreekschen invloed van de partij moeten schrijven, hoewel het bedrijven van dergelijke onregelmatigheden ongetwijfeld gemakkelijker wordt, nu de bestaan zelf van de partij een zekere atmosfeer in de geest meebrengt. Ofschoon men niet hoorde van een grooten aandrang van de slachtoffers der spoorwe-

J. KRUG - DEN HAAG

Schoen- en Laarzenmaker
DENNENWEG 15 TELEF. 14361

Specialiteit in Rijlaarzen

Driemaal bekroond met eerste prijzen
Referentiën van Eerste Families ter inzage

Maison H. HOEK - Den Haag
OBRECHTSTRAAT 295

Heeren- en Dameskleermaker

Atelier voor Repareeren, Keeren
en Moderniseeren van alle Kleeren

Billijke Prijzen & Prima Stoffen

om in het dienstverband te worden hersteld
men dus ongetwijfeld mag aannemen, dat een groot
percentage van hen op andere wijze in hun onderhoud
kunnen voorzien, zullen er toch ook overgeble-

zijn, die nu voor radicale denkbeelden meer dan
toegankelijk waren geworden.

betreurenswaardige voorval te Tangerang was
zuiver plaatselijken aard en stond als uiting van
peperij buiten ieder verband met politiek.

enkele gevallen, waar van opruiing of het prediken
verzet sprake was, aarzde de Regeering niet tot
chtig ingrijpen.

er bedevaart naar Mekka trokken dit seizoen 31.885
ponen tegen 20.489 in het seizoen 1923 en 19.583 in
seizoen 1922. Dit groote aantal moet in de eerste

hieraan worden toegeschreven, dat het thans
jaar was van de bijzondere bedevaart, die eenmaal in
100 jaren plaats vindt.

Catalogus Boekerij Dep. van Koloniën.

De zesde vervolg is verschenen van den „Catalogus
de boeken en kaarten, uitmakende de bibliotheek
het Departement van Koloniën”, door den bibliothe-

cair W. J. P. J. Schalkers (s-Grav. Alg. Landsdrukkerij).

bevat de aanwinsten van Mei 1919 tot Juni 1923.

Daaraan vindt men een naam- en een zaakregister; en

is opgenomen een in alfabetische volgorde gerang-

schikte lijst van periodieke werken bij de bibliotheek

genomen na de in 1919 afzonderlijk uitgegeven lijst van

die instelling aanwezige jaarboeken, periodieken

eriewerken. De lijst van kaarten is aangevuld met

titels van kaarten betreffende de Nederlandsche

niën, in boeken of tijdschriften voorkomende.

de indeling is dezelfde als die van het voorafgaand

deel; na een half dozijn vervolgen, doet de behoefte

aan enkel deel zich gevoelen waarin de geheele op-

te is ondergebracht. (N. R. Cl.).

Tectona. Boschbouwkundig Tijdschrift.

af. 5 van dl. 17 de navolgende oorspronkelijke ver-

den. Het machinale zaagbedrijf te Saradan, door

Shalkers. — De machinale brandhoutzagerij en

erij te Saradan, door R. Wind Hzn. — Zoölogische

ngen, door L. G. E. Kalshoven. No. 8. Boorders in

goevruchten. — Voorwaarden, waaraan planten-

ten moeten voldoen voor gebruik bij boschbrand-

rijding op Java, door Dr. D. Burger. — Eenige cijfers

het kalkovenbedrijf, door Ch. Coster.

de rubriek Literatuur enz. o.m. Nog eens: het

ngde boschbedrijf op Java. — Het Gouvernement

koopman. — De terpentijn-winning in Atjeh. — Pinus

asil. — De terpentijnwining op Sumatra.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

ofdzakelijke inhoud van No. 52. Het theecongres

theelentoonstelling (met portretten). — De opening

Zeebaboe's en Jongens
beschikbaar.

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”

Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. 50248

het vervolg van L. H. C. Horsting's opstel over den
vulcaan Sopoetan in de Minahassa. Ook dit Nr. is zeer
fraai geïllustreerd.

Suriname.

Aan „De West” ontleenen wij de volgende berichten:
„Katoen. Aan E. G. Fairweather is vergunning ver-
leend tot het instellen van een onderzoek naar de ge-
schiktheid voor de katoenteelt op moderne en groote
schaal van een terrein, vermoedelijk groot 98.300 H.A.
gelegen aan den rechteroever van de Nickerie-rivier, in
de districten Nickerie en Coronie.”

„Het katoenproefveld. Hoewel minder dan
verleden jaar, heeft het katoenproefveld in Nickerie ook
dit jaar een zeer bevredigenden eersten oogst opgeleverd.

Van vier akkers werd verkregen 3528 kilogram zaad-
katoen, of per akker 882 kilogram, wat overeenkomt
met een opbrengst van 1940 Engelsche ponden per akker.

Verleden jaar bedroeg de eerste oogst van het proef-
veld van vier akkers 4200 kilogram zaadkatoen.

Ook de kwaliteit van het product was dit jaar iets
minder, zoowel in lengte als in gelijkmatigheid van
het product.

Naast het oude proefveld van vier akkers, heeft men
dit jaar een nieuw proefveld in Nickerie aangelegd,
groot 16 akkers.”

„Uitvoer van kapok. Vanwege het Landbouw-
departement — en wij meenen ook van particuliere zijde
— heeft men in den laatsten tijd eenige hoeveelheden
boschkapok verzonden naar Nederland en Amerika, bij
wijze van proef. Het departement heeft nog geen be-
oordeeling ontvangen der gezonden monsters. Naar men
verzekert, is dit artikel als boschproduct in vrij groote
hoeveelheden in te zamelen, terwijl er ook gemakkelijk
een cultuur van kan worden aangelegd in de binnen-
landen.

Kapok schijnt voornamelijk tegenwoordig te worden
gebruikt voor reddingsgordels.”

En voor matrassen, voegen wij er bij.

Wanneer in Suriname de stoomers van het Departement
der Koloniale vaartuigen moeten dokken, gaan zij
daartoe naar Georgetown, waar men een droogdok heeft
van 212 voet lengte en 41 voet, 4 duim breedte.

In „De West” van 27 Juni lezen we nu onder het
hoofd „Een eigen dok?” het volgende:

„Allerlei verhalen deden den laatsten tijd de ronde
over een grootsch plan tot het bouwen van een eigen
dok in de kolonie, voor het schoonmaken en repareeren
van schepen.

Het klonk eenigszins fantastisch.

Toch bleek ons, toen wij op verkenning uitgingen, dat
de verhalen niet geheel uit de lucht gegrepen waren.

Natuurlijk is er geen sprake van een groot, volledig
ingericht dok. Nog minder van een uitgaaf van drie ton.
Maar er bestaan ernstige plannen — of liever, men is
daarmede reeds begonnen — om op Toevlugt aan de
Boven Suriname een inrichting te maken voor het
schoonmaken van schepen en het repareeren daarvan,
dit laatste voor zoover het betreft reparaties waarvoor
geen zware hefwerktuigen noodig zijn.

Men weet, dat de bank bij Toevlugt gebruikt wordt
om schepen daar schoon te krabben. Men kon echter
niet onder de kiel komen, zoodat het werk zich in hoofd-
zaak beperkte tot de zijwanden.

Het departement heeft nu een plan ontworpen om
een eenvoudige inrichting te maken, waardoor de
schepen op een voldoende hoogte kunnen worden ge-
plaatst om ook van onderen te kunnen worden bewerkt.

Door boringen heeft men zich overtuigd, dat de bodem-
formatie voldoende vastheid bezit, terwijl door peil-
schaatwaarnemingen het verschil, bij spring, is vast-
gesteld tusschen hoog en laag water. Om het dok op de
gewenschte diepte te brengen, zal een deel van de
helling van de bank ter plaatse moeten worden weg-
gegraven. Met dit werk is men reeds begonnen. Om de
dokruimte, lang 60 meter en breed 11 meter, wordt een
ringmuur gebouwd van 80 centimeter hoogte. De
schepen kunnen bij vloed over dien muur heenvaren en
komen, wanneer het water daalt, te rusten op kiel-
blokken en kimblokken, terwijl zij, ten overvloede, van
terzijde gesteund worden door stutbalken. Die kiel-
blokken berusten natuurlijk weder op een stevig funda-
ment. Is het buitenwater gedaald tot de hoogte van den

BESCHIKBAAR.

Aan de Leden
van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal
Weekblad” is, dit behoeft
geen betoog, een levensbehoefte voor
Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan
steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw
weekblad helpen financieren, met
Uw inkoop te bevoordeelen en
daarbij den naam van het blad te
vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen
in Uw orgaan te adverteeren, of
door onzen reiziger bij Uw leve-
ranciers een introductie te ver-
schaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze
rekenen?

S DE UITGEEFSTER.

V. MASSARO

KAMPERSINGEL 50 - HAARLEM

LEVERANCIERS VAN MARMER, MOZAIEK,
STEEN- EN HOUTGRANIEET VLOEREN,
LAMBRIZEERINGEN, AANRECHTBLADEN
GOOTSTEENEN, TRAPPEN, PLINTEN enz.

CONSTRUCTEUR VAN BETONWERKEN

Specialiteit in KUNSTSTEEN EN KUNSTMARMER

Zijt Gij Abonné

van het rijk Geïllustreerde
Maandblad

NEDERLANDSCH INDIË
OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer
aan bij de Administratie

PRIJS PER JAARGANG f 20.—

Te voldoen in twee halfjaarlijksche termijnen
van f 10.—

Losse nummers f 2.50

Nobelstraat 20 Den Haag

Telefoon 11987*

Genoa en Marseille

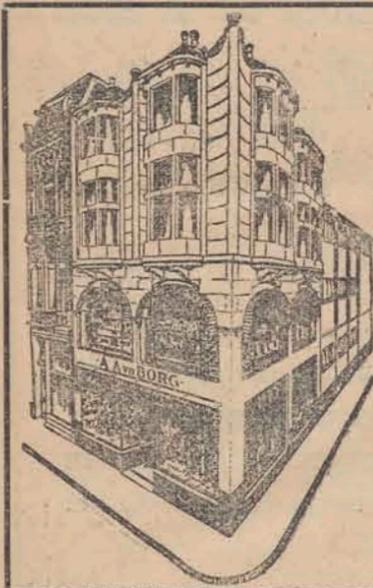
Geregelde Koeriersdiensten
voor passagiers.

Bureau LINDEMAN, 's-Gravenhage

Rotterdam - Haarlem
Arnhem - Groningen - Utrecht

INDIË.

Beschaafde Holl. Jonge Dame van goeden huize, zoekt betrekking bij naar Indië vertrekkende Familie voor hulp bij kinderen. Algemeen en in het bijzonder muzikaal ontwikkeld en tact hebbende met kinderen om te gaan. Ref. staan gaarne ten dienste. Br. lett. H, Adv.-Bur. A. VERNOUT, Haarlem.

A. A. v. d. BORG
 Broerstraat 43
 NIJMEGEN
WARENHUIS
 voor
 Galanterieën,
 Porcelein-, Glas- en
 Emaillewaren,
 Borstelwerk,
 Schoonm.-artikelen,
 Lederwaren, Staal-
 en Mandenwerk,
 Grote keuze
 Kinderspeelgoederen
 Dagelijks iets nieuws.
VASTE PRIJZEN
 à CONTANT.

BIJ UW BEZOEK AAN
BRUSSEL, OSTENDE of BLANKENBERGHE,
 bemerkt U, dat Uw kleederen gekreukt, gevlekt of
 gescheurd zijn.

U kunt ze moeilijk missen. Geen nood
Wij Reinigen en Persen Uw Kleeding
 terwijl gij slaapt!

THE AMERICAN EXPRESS CLEANERS AND TAILORS
 hebben eigen ateliers te
BRUSSEL, OSTENDE, BLANKENBERGHE,
 Palace Hotel 39 rue Royale Hotel Excelsior
 Astoria Hotel Royal Palace Hotel Belle Vue
 Grand Hotel rue de la Limite Grand Hotel

Onverschillig waar U logeert, wij Stoomen (binnen 24 uren)
 Reinigen, Verven, Repareeren, Keeren, Plisseeren, Stoppen
 (American Stoppage) alles zoo vlug en zoo goedkoop,
 dat wij reeds vele Hollanders onder onze trouwste Clie-
 tèle mogen rekenen.
 Indien Uw verblijf zoo kort is, dat Gij in een der boven-
 genoemde plaatsen niet overnacht, dan reinigen en persen
 wij Uw kleeding,
 terwijl gij Uw courant leest of even een
 brief schrijft.

American Express Cleaners & Tailors
 Prop.: M. ANDRÉ,
 4 rue Grétry, BRUSSEL
 (eerste Zijstraat rechts op den Boulevard komende van
 de Place Brouckère).

BESCHIKBAAR.

Dankbetuiging

aan den WelEdelZeerGel. Heer Dr. J. F. VAN DER
POORTEN, Nobelstraat 1a, Den Haag, voor de won-
 derlijke genezing van mijn zeer ernstige kwaal, met
 name Kanker. Hoewel 14 Doktoren alsmede Pro-
 fessoren hadden verklaard dat het ongeneeslijk was.
 Ik was 4 maanden bij Dr. POORTEN onder behan-
 deling en toen hij verklaarde dat ik genezen was,
 liet ik mij weder onderzoeken in het Acad. Zieken-
 huis te Leiden en moest ook daar vernemen dat ik
 was genezen, welke eer alleen toekomt aan Dr.
 J. F. v. d. POORTEN. Nogmaals mijn onuitspreke-
 lijke dank aan U.

Hoogachtend,
 Mevr. M. WASSENAAR,
 Lombokstraat 39, Leiden.

A. HENRY - HORLOGERIE
DEN HAAG UTRECHT
 Fred. Hendriklaan 248 Twijnstraat 34
EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË

ringmuur, dan wordt de dokruimte verder leeggelomp.
 Het departement beschikt over een pomp die dit werkje
 binnen een half uur kan doen. Men heeft dan, tot den
 volgenden vloed, ongeveer vijf uren tijd om aan het
 schip te werken.

En waar wilt u het geld vinden voor dit alles?
 vroeg wij ten slotte.
 Uit het crediet voor de dokkosten, antwoordde de
 heer Van Hasselt. Het is een betrekkelijk eenvoudig
 werk, dat ik mij voorstel over enkele maanden te heb-
 ben voltooid, binnen de grenzen der beschikbare
 credieten, waarna nog dit jaar het lichtschip en de
 Prinses Juliana in ons eigen „dok" hun beurt zullen
 krijgen.

In het nummer van 4 Juli komt de redacteur van „De
 West", die inmiddels den directeur van openbare wer-
 ken op een dienstreis naar „Toevlugt" heeft vergezeld,
 uitvoerig op de zaak terug, maar wij hebben hier geen
 ruimte om daarop in te gaan. Aan den ontwerper van
 het plan onze beste wenschen voor den goeden uitslag.

In ons vorig nummer namen wij uit „Het Algemeen
 Handelsblad" een artikel over onder het hoofd „Be-
 schamend", handelende over een klacht van den heer
 Cool, chef van het Militaire Hospitaal te Paramaribo,
 betreffende de neiging van sommige Nederlandsche
 fabrikanten om den eigen landaard te verloochenen. In
 het „Handelsblad" van 25 en 30 Juli komen twee inge-
 zonden stukken voor waarin gepoogd wordt de grieven
 van den heer Cool te weerleggen.

In „De West" van 4 Juli lezen wij dat op de prijs-
 vraag, uitgeschreven door Baron van Heemstra, hoe het
 onderwijs kan worden gewijzigd om een grooter deel van
 de jeugd tot den landbouw te brengen, elf antwoor-
 den zijn ingekomen. Onze lezers zullen zich herinneren
 dat tot dusver alleen onderwijzers waren uitgenoodigd
 om antwoorden op de prijsvraag in te zenden.

In een ingezonden stuk in „De West" van 4 Juli richt
 Nawa Yuga Oeday het verzoek tot zijne niet-Hindo-
 stansche medeburgers om voortaan de Britsch-Indische
 immigranten niet langer „Koelies" te noemen, maar
 „Hindostani", „Hindoes" of „Britsch-Indiers". Ofschoon
 het de bevolking niet gemakkelijk zal vallen een inge-
 roeste gewoonte af te leggen, vertrouwen wij dat men
 zal trachten aan het billijke verzoek te voldoen.

„De West" van 27 Juni geeft een verslag van een
 onderhoud met den heer Anderson, den katoen-deskun-
 dige uit de Vereenigde Staten. De heer A. achtte den
 tijd nog niet gekomen om uitvoerige mededeelingen te
 doen over zijn plannen, die trouwens nog geen vasten
 vorm hebben aangenomen. De redacteur vergezeld den
 heer A. op een tochtje naar de Commewijne en vertelt
 daarvan:

„In navolging van het Gouvernement, hebben ver-
 schillende plantages aan den rechteroever van de Com-
 mewijne proefaanplantingen van katoen aangelegd. De
 belangstelling in die cultuur is plotseling sterk gestegen,
 niet het minst door de groote stijging der marktprijzen
 en door de gunstige resultaten met het proefveld in
 Nickerie behaald."

De heer Anderson deelde nog het volgende mede:
 „Mijne zending is om de mogelijkheid van de katoen-
 cultuur na te gaan, zoo zorgvuldig mogelijk. Ik zal mij
 daarbij niet haasten. Langzaam maar zeker zal de leus
 zijn. Eerst wanneer door proefnemingen op kleine schaal
 volkomen zekerheid verkregen zal zijn omtrent de uit-
 komsten onder de cultuurvoorwaarden in deze kolonie
 zal de zaak op uitgebreide schaal worden aangepakt.
 Mijn onderzoek, dat wellicht een jaar in beslag zal
 nemen, zal in de eerste plaats gelden de mogelijkheid
 van het verbouwen van langstapelige katoen aan de
 kust en daarna van andere soorten in meer binnenwaarts
 gelegen streken. Ik kan mij dus thans nog moeilijk uit-
 laten over wat wij eigenlijk zullen doen. Alles zal
 afhangen van het eindresultaat van mijn onderzoek. Ik
 kan slechts zeggen, dat Suriname met zijn ongemeen
 vruchtbaren bodem mij een voortreffelijk land schijnt
 te zijn, een nog schier onontgonnen goudmijn op cultuur-
 gebied."

Op de vraag of de heer A. zich ook interesseert voor
 andere cultures, b.v. de suikercultuur, antwoordde hij
 bevestigend, zonder zich echter op dat gebied een des-
 kundige te noemen.

Suriname is sedert 1 Juni een nieuw maandblad rijk:

J. J. REESER
 Piet Heinstraat 116 Telefoon 31740
 'S-GRAVENHAGE
 Solied adres voor Complete Meubilering van Woningen
 BILLIJKE PRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
 RUIME KEUZE
 Vraagt gratis Prijsopgave!
 Bergplaats voor Meubels. Verhuizingen.

Dame, van z. g. huize met schoolgaande dochter, w
 tegen September

kleine woning of twee ongem. kam

Ook genegen in klein gezin huishouding te best,
 schillig welke plaats. Is eenv. degelijk, P.G., beken
 Holl. en eenigszins met Indische tafel. Goede ref.
 Fr. brieven onder No. 230 L aan het bureau van di

Mitteilungen aus der Missionsarbeit der Brüdergen

in Suriname".
 Naar den inhoud van de eerste twee afleveringe
 wij mochten ontvangen, te oordeelen zal het m
 maandblad een belangrijke aanwinst zijn voor de
 spreiding van kennis omtrent de kolonie. In het
 nummer een interessant artikel van den heer S.
 „Die Fahrt auf der Suriname".
 Het maandchrift wordt met latijnsche letter ge

In verband met hetgeen wij in ons vorig nu
 schreven over de bauxiet-ondernemingen in Surin
 knippen wij uit de N. R. Ct. van 1 Augustus, Avon
 A, het navolgende:

„Uit Frankrijk komt het bericht, aldus lezen
 de Köln. Ztg., dat dit land, dat wegens zijn rijke
 lagen de bakermat der aluminiumindustrie is, en
 toe steeds aluminium heeft uitgevoerd, sedert
 maanden aluminium uit Zwitserland en Noor
 moet invoeren. In verband hiermede wijst men in
 kringen op de noodzakelijkheid van een spoedige
 passing van de Fransche aluminiumindustrie
 zich sedert twee jaar bijzonder sterk uitbreidende
 lijkheid tot aanwending van dit metaal. Op gro
 het feit, dat het wereldverbruik van aluminium
 1900 tot het uitbreken van den oorlog alle vijf jaren
 dubbeld is, rekent men in Fransche vakkringen
 1928 op een wereldbehoefte van 300.000 ton. Hoew
 niet gemakkelijk is nauwkeurige cijfers over he
 ductievermogen der verschillende landen te verk
 kan men toch wel aannemen, dat de jaarlijksche
 ductie op het oogenblik de 200.000 ton niet bel
 te boven gaat. Hoewel de fabrieken overal met
 capaciteit werken, valt er een groote schaarsche
 grondstof waar te nemen, zoo zelfs, dat er nau
 aan aluminium-afval te komen is, en dit bijna ev
 betaald wordt als nieuw. Als bijzonder gunstige
 gebieden voor de toekomst worden de Zuidelijke
 van Europa en het Verre en Nabije Oosten bes
 daar hier van de mogelijkheid tot aanwendi
 aluminium nog betrekkelijk weinig nut wordt getre

Uit den Verren Vreemde.

Von Siebold in Japan herdacht.

Den 27en April had te Nagasaki een plecht
 plaats om de nagedachtenis van dr. F. von Sieb
 eeren. Daar heeft zich een vereeniging gevormd,
 zich tot speciaal doel stelt de verdiensten van
 pionier voor de ontwikkeling van Japan tot h
 te doen komen; van naar ging deze plechtigheid
 Tot de genodigden behoorden ook de officieel
 matieke vertegenwoordigers van Duitschland en
 land, van 't land dus waar von Siebold geboren
 dat onder welks nationaliteit hij zich tot den
 Japankenner gemaakt heeft.
 De Deutsche vertegenwoordiger heeft voor zij
 het hoofddeel opgeëischt van de door Japan
 Siebold te betuigen erkentelijkheid, en weinig
 deed hij dit met een poging tot kleineeren van
 Nederland voor von Siebold en voor Japan geda
 Als hij de bedoeling gehad heeft hierdoor de sym
 voor Duitschland te verlevendigen, heeft hij m
 schoten, daargelaten in hoever wat hij gezegd
 dan niet in juiste verhouding weergegeven was,
 hij den toon niet weten te treffen, die daar tot d
 spreken kon. De Japansche minister van buitenlan
 zaken heeft hem een les in kieschheid en tact ge
 door de wijze waarop hij aan de verdiensten van
 land recht deed wedervaren.

Wij nemen uit het „Bat. Nbl." van 4 Juni de ver
 over van hetgeen de „Japan Chronicle" vermeld
 over de rede bij deze gelegenheid gehouden door
 Nederlandschen gezant, generaal J. C. Pabst.

Generaal Pabst begon aldus:
 „Het is met een diep besef van de plechtigheid
 oogenblik, dat ik hier spreek op dezen gedenkwa
 dag en op deze gedenkwaardige plaats — een pla
 van historische herinneringen, waar het eerste li
 westersche wetenschap Japan is binnengedronge
 plaats, die heilig is voor mijn landgenooten e
 allen, die zich verheugen over de vriendschap
 onze beide volkeren verbindt, heilig ook voor he
 gelooven, dat Japans verkeer met de buitenwer
 menschheid ten goede strekt.

Een honderd jaar geleden zou ik U toeges
 hebben in mijn eigen taal en ik zou even veel
 bereikt hebben als op het oogenblik, nu ik Eng
 spreek. Maar de taal komt er niet op aan. Veelma

JOSEPH RIEP - DEN HAAG
 RIJOUWSTRAAT 83
 Gediplomeerd Coupeur-Kleedermaker
 Vanaf 8 April 1905—24 Nov. 1923 werk
 geweest bij de Fa C. H. KUHNE & ZN, Den H
 Damestailleurs, Sport-, Rij-, Amazonekleed
 Heeren Rok-, Smoking-, Jaquet-,
 Colbertcostumes en Fijne Pelswaren.

Drogisterij „De Korenbloem”

WED. G. BOLAND

Lijsterbesplein 1 - Den Haag - Tel. 35514

is Uw beste adres voor **Spécialité's, Parfumeriën, Toilet-artikelen, Gummi, Bed-, Wagen- en Wiegzeilen, Badmutsen, Babyweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur**
 Ruim gesorteerd in Yardley-artikelen. Wijn-Depôt Stofzuiger „Electrolux” te huur à 25 ct per uur, 8 uur f 1.50
Tuisbezorgen zonder prijsverhoging.

methoden uit te vinden ter organiseering van de massa's en deze te leiden tot het revolutionaire doel. Die „massa's” zijn de andere volkeren; voor Engeland b.v. zal een commissie van 14 leden onderzoeken, hoe het communisme moet worden gebracht in „the trade unions” en „the Labour movement” moet beheerschen. Dat is duidelijk, nietwaar?

Opium in China.

De correspondent van de Times te Peking vestigt de aandacht op de enorme uitbreiding, welke de aanplanting van opium in den laatsten tijd gekregen heeft. Niet-tegenstaande alle verbodsbepalingen en internationale maatregelen tegen het opium, is er verleden jaar nog wel 25.000.000 pond geproduceerd in China, terwijl de oogst in de heele overige wereld slechts 3.000.000 pond bedraagt. Er zijn provincies in China, waar het graan thans buitengewoon duur is in verband met de toenemende opiumcultuur, die een groot gedeelte van het land in beslag neemt; zoo meldt „Het Vad.” van 10 Juli.

Het zijn hoofdzakelijk de militaire hoofden, die aansprakelijk zijn voor dien toestand. De soldaten worden vrijwel algemeen betaald uit de opbrengst van opiumbelastingen. In tal van provincies worden de boeren verplicht opium te verbouwen. De oogst wordt dan tegen een geringen prijs opgekocht door de legercommandanten en tot hun eigen voordeel verkocht. In andere streken is het land zoo zwaar belast, dat de belasting alleen maar door opiumcultures kan worden opgebracht. Hier en daar zijn er zelfs echte monopolies ingesteld en wordt het opium zorgvuldig verpakt en van een officieel stempel voorzien. Het vervoer van het kostbare product geschiedt steeds onder militaire begeleiding. Het is herhaaldelijk voorgekomen, dat een heele lading opium naar de groote havens werd gezonden en daar verkocht, ten einde met de opbrengst wapens te kunnen kopen. In het district Foekien is een heel dorp — mannen, vrouwen en kinderen — uitgemeord, omdat de boeren weigerden opium te planten.

Het verbruik is naar evenredigheid toegenomen, zelfs in Peking is het volstrekt niet moeilijk meer zich opium aan te schaffen, al wordt daar nog eenige ernst gemaakt met het verbod en al wordt er herhaaldelijk beslag gelegd op zendingen, die dan in het openbaar verbrand worden. Vooral in het Zuiden echter heerscht de gewoonte van het opiumschuiven weer volkomen. In iedere stad heeft men tal van opiumkitten; alleen de Christenen en die Chinezen, die een buitenlandsche opleiding genoten hebben, schijnen het gebruik te kunnen weerstaan. De steeds toenemende productie heeft den prijs doen dalen, wat als een zeer sterke prikkel van het verbruik heeft gewerkt.

De centrale regering heeft wel is waar heel wat verordeningen laten verschijnen tot bestrijding van het misbruik, maar in werkelijkheid is het gezag der regering feitelijk nul en de afschaffingsbureaux en afschaffingscommissarissen, die indertijd door de regering in de provincie zijn aangesteld, staan nu onder de macht der legeraanvoerders en doen net het tegenovergestelde van afschaffen: zij trachten de opiumcultures zooveel mogelijk uit te breiden, heffen belasting op de productie, enz.

Vier Eritsch-Indische legervliegtuigen neergestort.

SIMLA, 29 Juli. (Reuter). Van een vliegtuig-escader, dat bommen geworpen had op oproerige stammen ten Z. O. van Razmak zijn, tengevolge van zwaren mist, vier vliegtuigen op verschillende plaatsen neergestort. Van twee vliegtuigen zijn de vlieger en de waarnemer beide omgekomen. Het derde toestel is in handen gevallen van de Waziris. Men gelooft, dat de beide inzittenden, tot wie de eskader-commandant behoort, niet ernstig gekwetst zijn. De bemanning van het vierde toestel bleef ongedeerd. De beide overige vliegtuigen van het eskader zijn veilig op het vliegveld geland.

Nader wordt gemeld, dat twee vliegers, van wie men in de eerste berichten had aangenomen, dat zij bij het neerstorten van Britsche legervliegtuigen aan de grens van Engelsch-Indië omgekomen waren, behouden naar hun basis teruggekeerd zijn.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur:

De Secretaris-Penningmeester der Vereeniging „Oost en West” is tot 19 Augustus afwezig.

BESCHIKBAAR.

Heeren- en Dameskleeding naar Maat

Billijke Prijzen Prima Stoffen Eerste Snit

Gelegenheid tot Abonneeren

AANBEVELEND,

WILLEM VAN HOUT

MOLENSTRAAT 47B TEL. 12324

BESCHIKBAAR.

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1867

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m. Zaterdags na 12 uur gesloten.

Directeur: A. VAN BOXTEL,

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30.
 DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschkade 34.
 ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24a.
 ARNHEM, G. J. Hoetink, Emmastraat 58.

N.N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachttopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker Centrale Verwarming, Knecht van de Apotheek en ander personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

LEDEN VAN DE VER. „OOST EN WEST”

hebben op vertoon van hun Lidmaatschapskaart toegang tot de Clublokale Restaurant en Leeszaal van de Amsterdamsche Burgerwacht, Singel, hoek Vijzelstraat Amsterdam.

Zij kunnen er elken Maandagmiddag tusschen 12 en 2 uur Bestuursleden van de Afdeling Amsterdam der Vereeniging Oost en West aantreffen.

J. BOUTER

Luxe Orthopaedische Schoenmaker

Bentinkstr. 109 hoek Fred. Hendrikl.

Speciaal adres voor **Maatwerk**, voor pijnlijke voeten, platvoeten, enz. Passend Maatschoeisel, waarin de voeten aangenaam gesteund worden, maakt houding en gang elegant.

Reparatiën uitsluitend te kl. werk. Prijzen billijk.

gezegd, door talrijke Japansche vrienden, en vele en heb ik zelf ervaren, dat in geheel Japan en in het onder te dezer stede, een gevoel van vriendschap nog als levendig is voor Uw eerste vrienden van over- als ik vertrouwd daarom, dat, welke taal ik ook gebruik, als een afgezant van Holland, de harten van mijn vaders zal bereiken bij dit ons beider feest.

Met een gevoel van diepe dankbaarheid roep ik de ranning op aan den man, ter wiens eere wij hier reënid zijn. Zijn leven is een zegen geweest niet eits voor zijn talrijke patiënten, die hij van hun lijden loste, maar ook voor het Japansche volk en, ik mag zeggen: voor Nederland.”

Naerna memoreerde generaal Pabst, hoe Siebold, hoe- in Beieren geboren, reeds vroeg in dienst der erlandsche regeering trad en spoedig Hollander rd. Hij bewees een waardig zoon van zijn aange- en land te zijn, in welks dienst hij het bracht tot rang van generaal majoor. De regeering wist zijn iensten naar waarde te schatten en, naast andere scheidingen, welke zij hem toekende, verhiel zij in den adelstand.

Nederlandsche regeering zond Siebold naar Japan lede hem aldus in staat zich op te werken tot de e, welke hij later bereikte. Hier bestudeerde hij eillende Japansche zaken, ze bekend makende aan angenooten en aan overig Europa; hier begon hij ereld-vermaarde collecties van Japansche kunst- werpen, waarop Leiden thans zoo trotsch is; maar al, hier practiseerde hij en onderwees hij de ge- ane aan honderden leergierige discipelen, op terende wijze voortzettend de traditie van de Hol- che geneesheeren van Deshima, die in de achttiende an dit land geopenbaard hadden de werken van eelvaave en zijn leerlingen. In dit wetenschappelijk ad Siebold de voldoening waardige opvolgers te en. Speciaal vermeldde spreker het eerste moderne anduis, dat in 1861 te Nagasaki geopend werd onder ng van Dr. Pompe van Meerdervoort, en het vlug- in, waarin de dokter het Japansche volk waar- tegen het gebruik van opium, een poging, eke beloond werd, toen het opium-verbod gehandhaafd rd.

Hollandse stichters van de medische wetenschap nante, onder wie Jonkheer von Siebold zulk een nante plaats inneemt, hebben stellig niet tevergeefs rkt. Indien zij getuigen konden zijn van de merk- ege resultaten, welke de Japansche dokters bereikt en en de vlucht konden aanschouwen, welke de sche wetenschap in dit land genomen heeft, zouden nderdaad met recht trotsch zijn op hun vroegere ngen.

et alleen zij, maar Holland zelf mag dankbaar zijn, thans oogst het, wat zijn zonen gezaaid hebben. een voorbeeld te noemen herinnerde spr. er aan, ij het Far Eastern Congress of tropical medicine, elk in 1921 te Batavia gehouden werd, de wel- de Japansche Dr. Hata de voldoening kon hebben ege te zijn van de uitwerking van het door hem vonden middel tegen *framboesia tropica*, dank zij eeder jaar duizenden lijdens aan die ziekte op Java en worden. Dit is slechts één geval van de vele, in e de Japansche geneesheeren de diensten van hun eere Hollandsche leermeesters terugbetaald hebben, en kon er van verzekerd zijn, dat Holland alles wat egeaan hebben, in dankbare herinnering zal houden. en slotte dankte de gezant voor de eer, welke de nners aan Siebold bewezen en legde hij een krans an den voet van het monument, dat ter eere van n waren Hollander is opgericht.

Bolsjewistische bedrijvigheid in koloniale en verre landen.

„N. Ct.” van 17 Juli wijst op het leerrijke dat de eur van buitenlandsche bladen kan opleveren, zoo schrijft de „N. Ct.” de „Times” van de laatste en merkwaardige berichten. Het blad geeft, ten op- e van het gevaar, dat de koloniale staten te duchten van de Russische sovjet, iets uit de agenda van derde (communistische) Internationale”, waardoor vorenomen, dat de actie van dit instituut o.m. ook at het bewerken van revoluties in koloniale en half- onale landen, in het bijzonder Britsch-Indië, Egypte, erlandsch-Indië, China, Algiers, Indo-China en eent. We begrijpen, dat hetzelfde blad van een corres- ently verneemt, dat „British business men who have epressed returned from Russia are not favourably epressed with the prospects of reopening trade in Asia”.

en, om nog even op dat congres terug te komen, het rd geopend door Lozovsky, die „buigzaamheid en eiteit” aanbeval „om nieuwe middelen en nieuwe

E. VAN VEEN 's-GRAVENHAGE, Tel. 52983
 Van Hoornbeekstraat No. 61

Eerste klas Schoenmakerij
 en Reparatie-Inrichting ...

... bewerking voor ABNORMALE EN GEVOELIGE VOETEN.

CAW'S The Oldest Mark

Wettig gedeponeerd

Self-filling and Safety Fountain Pens

The best VALUE FOR THE MONEY

Verkrijgb. bij Boek- en Kantoorboekhandel. Voor Engros: Verkantoor „Caw's Fountain Pen”, Schouwbroekerstraat No. 5, Heemstede.

TRADE MARK

The Newest Pen

TE KOOP

in DEN HAAG een dubbel HEERENHUIS met Voor- en Achtertuin, gelegen in Duinoord 3 minuten van de Schev. Boschjes, lijn 8 en 10 (zomerlijn 14).

Het huis bevat: *Parterre*: 3 ineenlopende kamers met serre, keuken, kelder, W.C., gangkast; *1e Verdieping*: 4 ineenlopende kamers met badkamer, W.C., gangkast; *2e Verdieping*: 2 groote en 3 kleine kamers, gangkast. W.C., zolder. Voorts kasten in bijna alle kamers, Gas- en Electr. licht.

Het huis is eventueel zeer geschikt voor pension of herstellingsoord.

Br. motto „Heerenhuis”, Bureau v. d. Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

FIRMA J. ASJES Ez.

CARROSSERIE EN RIJTUIGFABRIEK

ALKMAAR

BOUW VAN ALLE SOORTEN RIJTUIGEN, KOETSSEN EN CARROSSERIEN VOORPERSONEN- EN VRACHTVERVOER.....

BESCHIKBAAR.

Konink. Zoöl. Bot. Genootschap DIERENTUIN

Elken Dinsdag, Donderdag en Zaterdag

van 8.30 tot 12 uur

DANSEN

in de open lucht

TWEE ORKESTEN

Voor stadgenooten niet-leden van het K. Z. B. G. toegang tegen betaling van f 1.- bel. inbegrepen

N.V. ENGELS' Wijnhandel

SUEZKADE 48 WEIMARSTRAAT 11 TELEFOON 32649

Wij verkoopen als reclame:

2 Flesschen W. Port } f 4.50
2 Flesschen R. Port }
2 Flesschen Samos }

DE OOST EN WEST-MEDAILLE.

De aandacht onzer leden wordt gevestigd op den nog slechts beperkten voorraad van de bronzen Oost en West-medaille, welke ad f 3.50 verkrijgbaar is aan het Secretariaat der Vereeniging, Heulstraat 17, Den Haag.

Van het Informatie-Bureau:

VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD:
Dr. Th. G. Th. Pigeaud, Emmastraat 155 te 's-Gravenhage, als ambtenaar voor de beoefening van de Indische talen of voor een andere met zijn opleiding verband houdende betrekking;
Mr. W. G. Peekema, Lazarussteeg 1 te Amsterdam en Mr. A. A. Gaymans, van Blankenburgstraat 44 te 's-Gravenhage, beiden als rechterlijk ambtenaar.
A. J. F. van Weezel Errens, Barchmann Wuijterslaan 154 te Amersfoort en B. van Duuren, p/a. Mr. J. van Praag, IJsselkade 11 te Kampen, beiden als administratief ambtenaar bij het Binnenlandsch Bestuur.
A. A. Aalders, Brederodestraat 41 te Amsterdam als administratief ambtenaar bij het Binnenlandsch Bestuur.

MET VERLOF UIT INDIE AANGEKOMEN AMBTENAREN.

- G. B. A. Degent, wnd. hoofd van de Administratie van den B. G. D., Zeist, Vijverlaan 10.
- H. Zimmerman, tijd. wnd. kantoorhoofd 1e kl. P.T.T., Rijswijk (Z.-H.), Leeuwendaallaan 8.
- W. C. Tismeer, 1e officier bij de Gouv.-Marine, Koudekerke (Zeeland).
- R. Wind, Houtvester bij het Boschwezen, Wageningen, Riemsdijkstraat 12.
- J. C. Sacré, opzichter 2e kl. B.O.W., 's-Gravenhage, Nicolaïstraat 69.
- H. D. Visker, ambtenaar ter besch. bij de S.S.T., 's-Gravenhage, Ant. Heinsiusstraat 75.
- N. R. Bastiaans, controleur 2e kl. bij de P.T.T., 's-Gravenhage, Copernicusstraat 236.
- Mej. R. J. M. Timmermans, tijd. wnd. leerars aan de Prins Hendrikschool te Batavia, 's-Gravenhage, Daendelsstraat 3.
- W. J. Knoop, Beheershoutvester bij het Boschwezen, 's-Gravenhage, Berkstraat 26.
- E. Sleebos, Ambt. 4e kl. L.M.A., 's-Gravenhage, Copernicusstraat 255.
- A. R. Kramer, Ambt. 4e kl. L.M.A., 's-Gravenhage, Weimarstraat 72.
- J. W. Th. van Hutten, hoofdcommies bij de Alg. Rekenkamer, Kamer 85 (Dep. van Kol.).
- J. D. Ruys, bouwkundige bij de S.S.T., Haarlem, Zijweg No. 52.
- C. W. ten Brink, ingenieur S.S.T., 's-Gravenhage, Groot Hertoginnelaan 227.
- J. Ch. A. Renneker, architect bij den Waterstaat en 's-Lands B.O.W., Hilversum, Schuttersweg No. 2a.
- R. E. G. Fasbender, commies bij het havenbedrijf van Soerabaja, Amsterdam, Albert Kuypstraat 210.
- O. C. Kooren, verpleger 2e klasse bij den B.G.D., Heemstede, Sumatrastraat 30.
- F. L. Rijken, 1e commies op het plaatselijk kantoor te Blinjoë, 's-Gravenhage, Obrechtstraat 493.
- N. Vink, commies S.S. en Tr., Den Haag, van Boetzelaerlaan 91.
- G. J. Berkhout, ambt. 4e kl. In- en Uitvoerr. en Acc., Amsterdam, 1e Helmerstraat 179.
- C. Bruin, Havenmeester 2e klasse te Makassar, Vlieland.
- P. F. David Richard, Controleur 2e klasse P.T.T., 's-Gravenhage, Obrechtstraat 479.
- J. B. Vink, stationscommies bij de S.S. en Tr., 's-Gravenhage, van Boetzelaerlaan 91.
- Mevr. J. G. Vink geb. De Vogel, commies bij de S.S. en Tr., 's-Gravenhage, van Boetzelaerlaan 91.

Mutaties van 30 Juli tot 6 Aug. 1924

Nieuwe leden.

- Zijne Hoogheid Hamengkoe Boewono VIII, Sultan van Djokdjakarta. f 25.—
- C. M. Hamaker, Bandoeng, Dagoweg. f 12.—
- A. H. Geistdörfer, Agent Int. Cred. en Handelsvereeniging „Rotterdam” te Soerabaja. f 10.—
- Mr. H. H. Reijers, Lid firma „Tiedeman en van Kerchem” te Soerabaja. f 10.—
- J. H. Lagers, Hoofdagent v. d. Koloniale Bank te Soerabaja. f 5.—
- J. G. Wiebenga, Directeur N.V. Kooy en Co. Administratiekantoor te Soerabaja. f 5.—

UITZENDING DINERS

N. KEUR

TELEF. 31133

Tel. M. 1133

DINERS AAN HUIS

BEZORGD: f 1.— TOT f 1.40

BEZORGING DOOR DE GEHEELE STAD

GEZUSTERS PLATTEDIS

Gediplomeerde Coupeuses

Atelier voor het maken van Avond- en Wandel-Costumes

OBRECHTSTRAAT 550 :: 'S-GRAVENHAGE

- C. B. Bousquet, Voorzitter Vorstenlandsche Landmij, p/a. s.s. „Padokan” te Djokdjakarta. f 5.—
- N. van Zalinge, Directeur K. P. M. te Weltevreden Raden Sadjiroen, Patih te Poerbalingga (res. joemas). f 5.—
- Dr. Th. J. G. Derks, Officier van gezondheid te Curacao. f 5.—
- J. Kolkman, Stationschef te Amersfoort.
- J. D. Reiman, Amersfoort, Prinses Marielaan 2.
- A. J. P. Zonneville, Kapitein v. d. Generale Staf, foort, van Maerlantlaan 4.
- D. J. van Gelder, Den Haag, Plein 1. f 5.—
- Mas Soemito, 1e Schoolcompagnie, 16e Reg. Amersfoort.

Af schrijven.

K. Bonsema, Velp, Noorder-Parallelweg 22 (overl. Wm. van der Gauw, Rotterdam, Wijnstraat 105).

Adresveranderingen

- A. C. L. Beckman, gep. O.-I. Ambtenaar, van: Leiden naar: Haarlem, Westerhoutstraat 16. f 5.—
- H. B. Breijer, p/a. Galak Condensed Milk Company, Rotterdam, Piekstraat 15 naar: Amsterdam, toringplantsoen 7. f 5.—
- Mr. G. Vissering, President van de Nederlandsche Amsterdam, van: Keizersgracht 71 naar: De Leistraat 165.
- H. J. Hartgers, gep. O.-I. Ambtenaar, van: Leidenstraat 126 naar: Den Haag, Sportlaan 35. f 5.—
- J. L. W. Grootenboer, Ambt. In- en Uitv.rechten Soerabaja naar: Den Haag, Obrechtstraat 300.
- E. R. de Vries, Arts Geneesk. Insp. Suriname, Paramaribo naar: Den Haag, p/a. Dep. van Kol.
- J. A. H. S. Hanozet Gordon, oud. Ass.-Resident Brussel naar: Den Haag, Nassau van Zuilkestraat 13. f 5.—
- J. F. Nijland, Kapitein ter Zee, Den Haag, van: linckplein 30 naar: Pension Brands, van: straat 61.
- C. A. H. Taminiau, onderwijzer 1e kl. m. v. D. van: 2de Schuytstraat 109 naar: Prinsstraat 44.
- A. Kamerling, Insp. N.-I. Levensverz. Mij. „Aurora” Haag, van: Regentesselaan 56 naar: Regentesselaan 22.
- Mr. J. J. W. Eckhout, O.-I. Ambtenaar m. v. van: Voorhout 27 naar: Mezellaan 4.
- H. F. Siebenhar, van: Zutphen, Deventerweg 50 villa „Welna” te Eefde.
- A. C. Deenik, Adj. Inspecteur Inl. oud., van: Haagweg 78 naar: Weltevreden, Dep. van Onderwijs, Post en Telegr., van: Oudekerkplein 10.
- A. C. Bouman, Gouvernements Arts B. G. D. van: sterdam, Hondecoeterstraat 26huis naar: Weltevreden, Poste restante.
- Z. Stokvis, Inspecteur Middelbaar Onderwijs, van: sterdam, P. C. Hooftstraat 4 naar: Weltevreden, van Onderwijs.
- Mevr. T. ter Horst geb. de Boer (de heer G. ter Horst) van: Den Haag, v. Boetzelaerlaan 80 naar: Djokdjakarta, Poste restante.
- E. L. Meijer, Controleur Tolrechten, van: Den Haag, Regentesselaan 90 naar: Weltevreden, Hoofdplein 10.
- G. W. A. Lucardie, Commies P. T. T. van: Den Haag, Columbusstraat 212 naar: Bandoeng, Hoofdplein 10.
- Mr. J. B. R. J. F. Pilon, Voorzitter Landraad, van: gentiëre naar: Weltevreden, Dep. v. Justitie.
- J. A. van Arcken, van: Parijs naar: Hotel du Digue de mer 2 te Blankenberghe (België).
- M. L. Ingram, Controleur B. B. naar: Goenoeng (Lampongsche Districten).
- W. H. E. Scheurer, Controleur B. B. naar: Res. Bandoeng (Muntok).
- C. de Wit, Ass.-Resident, naar: Bandjermasing.
- B. P. Wink, Gep. Kapitein Inf., van: Tandjoeng.
- Bandjermasing, p/a. den heer A. H. Dewald.
- L. F. Cavaljé, secretaris Immigratiecommissie van: tevreden naar: Pontianak.
- F. H. Doorschodt, Hoofd Bijzondere School, M. van: Cornelis, van: Leonielaan 13 naar: Julianalaan.
- K. H. Jonkers, onderwijzer Mulo, van: Poerbalingga naar: Makassar.
- Ir. J. F. van Naersen, Ingenieur B. O. W., van: naar: Bondowoso (res. Besoeki).
- G. E. le Rütte, Luitenant ter Zee 1e klasse, van: vreden, Dep. der Marine naar: Soerabaja.
- R. J. C. Sneeuwjagt, Student v. d. Bestuurschool van: Oengaran naar: Weltevreden.
- H. W. Stehouwer, Res. Luit. Inf. naar: Tjimahi.
- J. J. de Vos tot Nederveen Kappel, gewezen-Commissaris der Opiumregie van: Solo naar: Weltevreden.

A. L. KLAASSEN

Kleermaker

THOMSONLAAN 9 DEN HAAG

TELEFOON 35234

W. F. K. PIJPER
Indisch Accountant
 Lid te kl. N. I. A. V. A.
AGIALITEIT VOOR INDISCHE ZAKEN
 Heulzgracht 431 Telef. 36831
AMSTERDAM

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”
 Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM
Holland-Nederlandsch-Indië
 Vice-Versa
 Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
 AMSTERDAM—ROTTERDAM.

Vereeniging „OOST en WEST”.
HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

INFORMATIE-BUREAU. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongevrouwen uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen worden bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

STUDIË-VERBOD VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis” biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland verbleven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

STUDIË-VERBOD VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

LEZERSZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND” TE GOUDA
MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma TINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
3. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door MR. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
4. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkring en Vooruitzichten.
5. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
6. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
7. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
8. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
9. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
10. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
11. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
12. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
13. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
14. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
15. De Geëmpl. bij de Rubber-(cautch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
16. Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I.
 No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
 No. 2. Het Javaansch looneel.
 No. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
 No. 4. De theecultuur op Java.
 No. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 No. 6. Een doode taal in Indië.
 No. 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java.
 No. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
 No. 9. De Javanen gelijk hij schijnt en is.
 No. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie II.
 No. 5. Nederlanders in Indië.
 No. 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen.
 No. 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 No. 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Serie III.
 No. 5. Nederlanders in Indië.
 No. 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen.
 No. 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 No. 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Belief verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.
 Het Secretariaat-Penningmeesterschap der Afdeeling 's-Gravenhage is gevestigd Heulstraat 17 (Hoofdbestuur).

FRANÇOIS BLOM's
MODERNE KOOKKUNST

Het uitgebreidste Kookboek
 Geb. in linnen Stempelband
f 5.50
 Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de
 Uitgeefster, Nobelstraat 20, Den Haag.

BESCHIKBAAR.

MODE-VAKSCHOOL - THUIS KNIPPEN LEEREN

kan elke Dame en Meisje, zonder rekenen en teekenen, van alle boven- en onderkleeding. Ook Jongens- en Kinderkleeding. — Zendt postwissel à f1.60 of BRIEFKAART en U ontvangt per omgaand een boek voor zelf-onderricht met meer dan 100 modellen en maken daarbij een gratis apparaat om u te laten zien hoe gemakkelijk onze methode is. Verschillende naai- en huishoudscholen werken met succes volgens onze methode

VRAAGT PROSPECTUS.

W. HENDRIKSE-KNAPEN Gediplomeerd Leerares en Directrice.
TOLSTEEGSELINGEL O.Z. 54 - UTRECHT
 Tramhalte Lijn I en III :: Voorheen Keerenweg 44
 Postchèque en Girodienst 76650

W. F. K. PIJPER
Indisch Accountant
 Lid te kl. N. I. A. V. A.
AGIALITEIT VOOR INDISCHE ZAKEN
 Heulzgracht 431 Telef. 36831
AMSTERDAM

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerge dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

W. F. K. PIJPER
Indisch Accountant
 Lid te kl. N. I. A. V. A.
AGIALITEIT VOOR INDISCHE ZAKEN
 Heulzgracht 431 Telef. 36831
AMSTERDAM

Bach

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS
's-GRAVENHAGE - SOERABAYA
Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het **meest**
bekende adres.

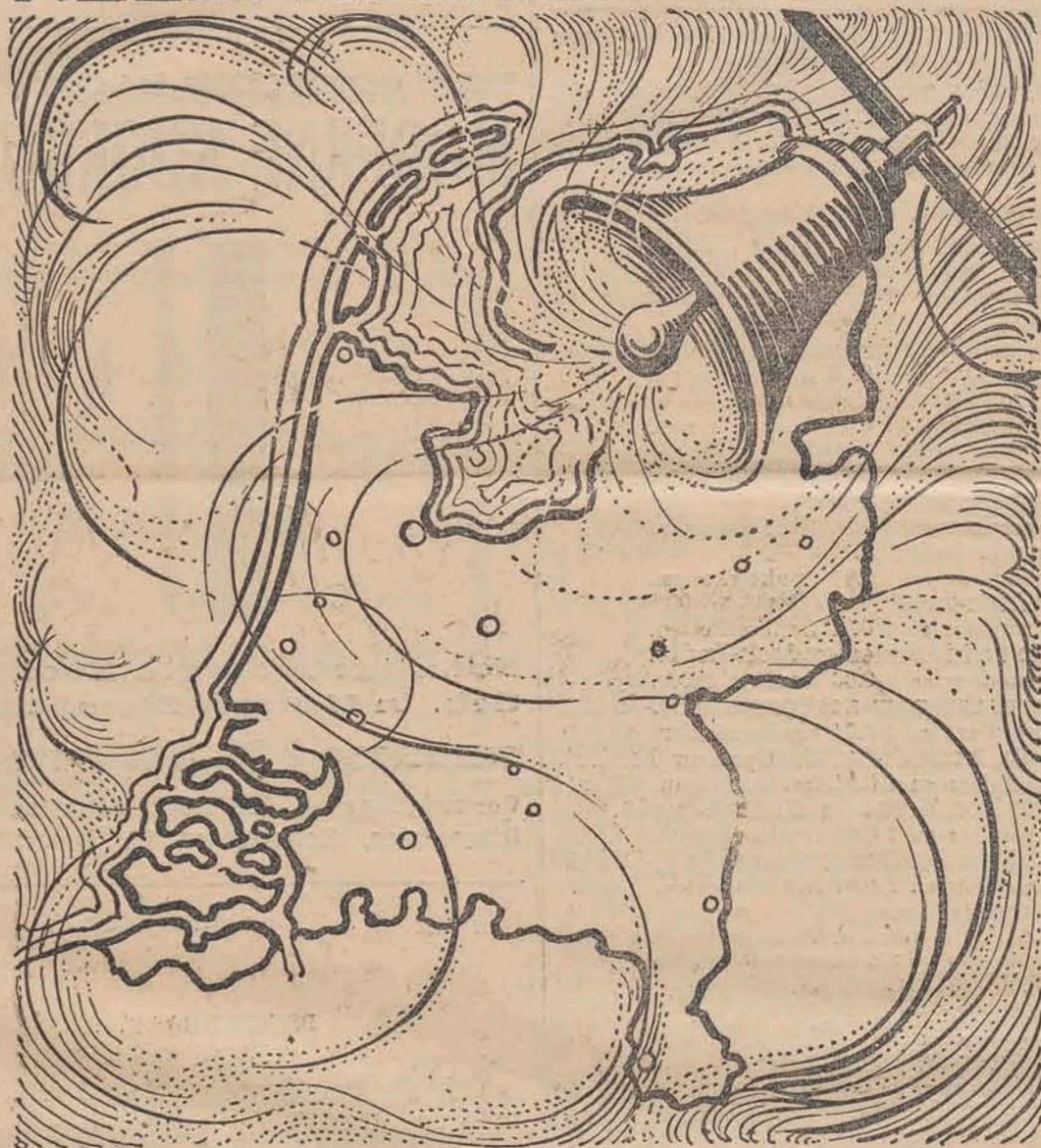
GROOTSTE voorraad, BESTE merken.
SPECIAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

WANNEER GI

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
Opperssen, Repareeren, Keeren, Mod
niseeren, Vermaken, opnieuw Voer
onzichtbaar Stoppen, kortom wat
maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”
Anna Paulownastraat 30a, Tel. 349
DEN HAAG
De prijs wordt steeds **VOORUIT** bepa

**“ EEN KLANK GAAT OVER
HEEL NEDERLAND DAT “**

PEEK & CLOPPENBURG
*Het solidst en betrouwbaarst
adres is.*

A. SCHRÖDER &
GROENMARKT 25, 26,
'S-GRAVENHAGE

OPRUIMING
van
Dames- en Kinder-Conf

N. V. Meubelfabriek „DELTA”
Van Broekhuizenstraat 26-28-30 - Telef.
NIJMEGEN
Wij kunnen U momenteel aanbieden:
Complete Huiskamers van af f 3000

EINDHOVENSCH E BOOMKWEKERIJ
TEL. 634 EINDHOVEN TEL.
LEVERING VAN ALLE SOORTEN
BOOMEN EN PLANTEN
TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
SPECIAL ADRES VOOR HET
AANLEGGEN VAN LUSTHOVEN, TENNISBANEN

M. A. VREESWIJN
WIJNHANDEL - UTRECHT
Uitvoerige Prijscurant op aanvraag gratis

DE NIEUWE ZAAK
in Kristal, Porselein, Glas en Luxe Gebruiksartikelen
van W. KÖNIG is gevestigd
Valeriusstraat hoek Dunklerstraat
Telefoon: 33459.
Verpakking voor Indië onder garantie tegen breuk.
Het „Winkeltje” Prinsstraat 92 blijft bestaan.

Holland-Canada Hypotheekbank
's-Gravenhage - Winnipeg
Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage - J. G. COSTER te Winnipeg